

Rekomendācijas seno svētvietu apsaimniekošanai: Zemgales plānošanas reģions

2012.gada 15.augusts

EXPLORE YOUR PAST!

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

1. Ievads

Rekomendācijas sagatavotas Centrālās Baltijas Jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmas INTERREG IV A 2007.-2013.gadam projekta „Senās Kulta Vietas – Baltijas Jūras Piekrastes Kopīgā Identitāte” ietvaros.

Mērķis: nodrošināt ilgtspējīgu seno svētvietu apsaimniekošanu, informējot ieinteresētās puses par seno svētvietu apsaimniekošanas nosacījumiem. Rekomendācijās vienuviet ir apkopotas katrai kulta vietai individuāli. Atlasītas normatīvo aktu, plānošanas dokumentu un citu apsaimniekošanas nosacījumu prasības / rekomendācijas, tās papildinot jomās, kur līdz šim rekomendācijas nebija izstrādātas.

Mērķauditorija: Rekomendācijas paredzētas tām fiziskajām / juridiskajām personām, kuru darbības / bezdarbība var ietekmēt seno svētvietu saglabāšanu. Šīs fiziskās / juridiskās personas ir:

- Objektu īpašnieki;
- Pašvaldības;
- Tūrisma informācijas centri;
- Tūrisma operatori, kas savos maršrutos iekļauj senās svētvietas;
- Citi interesenti.

Rekomendācijas ir sagatavotas katrai projekta “Senās Kulta Vietas – Baltijas Jūras Piekrastes Kopīgā Identitāte” ietvaros apzinātajai senajai kulta vietai individuāli.

Sodiņu pēdakmens jeb Velna akmens

Novads, pagasts:	Auces novads, Lielauces pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 763
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/356-sodinu-foot-stone-or-the-devils-stone

Apsaimniekošana:

Sodiņu pēdakmens atrodas starpkalnu iepakā, netālu no Auces pilsētas. Vienam no blakus esošiem kalniem nesen izcirsts mežs, kas tagad (2011) aizaudzis ar brikšņiem. Akmens virsmā redzamas trīs tā saucamās Velna pēdas. Visas trīs iedobes radušās dabīgā - izdēdējumu ceļā. Akmens virsmā ir izveidota arī robežzīme.

Objekta apkārtnē nav piemērota tūrisma infrastruktūra. Sakarā ar to, ka tā apkārtnē esošās zemes tiek izmantotas lauksaimniecības vajadzībām, objekta atrašana un tā pieejamība ir apgrūtināta.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Sodiņu pēdakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Sodiņu pēdakmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;¹
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;²
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;²
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot objekta apkaimi;

- Bojāt tūrisma infrastruktūru, ja šāda infrastruktūra ir pieejama objekta tuvumā;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontaktkdati pieejami pašvaldībā);
  - Ņemt vērā to, ka objekts ir sasniedzams šķērsojot plavu vai labību lauku, tādēļ, ja īpašnieks būs izveidojis tūristiem paredzētas takas, nenovirzīties no tām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Izveidot un uzturēt taku līdz objektam to attīrot no apauguma;
- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Auces novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu – tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Auces novada dome

Jelgavas iela 1, Auce, Auces nov., LV 3708

Tālrunis: 63745280; 26128533

<http://www.uce.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Keveles avoti

Novads, pagasts:	Auces novada, Vītiņu pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/357-kevele-springs

Apsaimniekošana:

Keveles avoti atrodas samērā viegli sasniedzamā vietā un mūsdienās ir ļoti populāri. Avoti iztek no akmeņu mūrējuma un satek kopā kā paliels strauts, un aiztek prom pa nelielu graviņu mežā. Avotus nereti sauc arī par Karaļavotiem, tomēr šī nosaukuma izcelsme ir vēl neskaidra. Avotu komplekss ir kā mītiska vieta un laba dzeramā ūdens ieguves vieta, kuru izmanto arī šodien.

Ir norāžu zīmes un stends pie avotiem. Objekta apkārtnē tūrisma infrastruktūras nav. Tieši pie avota ūdens ieguves vietas ir izveidotas akmeņu trepes un tiltiņš. Mazliet tālāk izveidota atpūtas vieta ar soliņu, galdu un atkritumu tvertni. Pie objekta ir uzstādīts informācijas stendas latviešu valodā un vairākās svešvalodās.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Bojāt akmeņu mūrējumu;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objektā un tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt avotus. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz avotu un neieklūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Zīmēt un gravēt uz akmeņiem, dalīt tos vai kā citādi bojāt un pārvietot;
  - Piegružot objektu un tā apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Auces novada domi;
-

Kontaktinformācija:

Auces novada dome

Jelgavas iela 1, Auce, Auces nov., LV 3708

Tālrunis: 63745280; 26128533

<http://www.auce.lv>

Lielkupju Altāra kalns

Novads, pagasts:	Auces novads, Īles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/358-lielkupji-altar-hill

Apsaimniekošana:

Lielkupju Altāra kalns atrodas klajā, paugurainā vietā. Tas ir pilnīgi klajš kalniņš pļavā, kam blakus atrodas arī daži mazāki, līdzīgi ledāja darbības veidoti pauguriņi. Objekta pievilcība neliela.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Apmežot;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Celt ēkas un būves.
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni kalnā vai tā nogāzēs;
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
  - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
  - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontaktdati pieejami pašvaldībā);
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām, ja tādas izveidotas;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Auces novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Auces novada dome

Jelgavas iela 1, Auce, Auces nov., LV 3708

Tālrunis: 63745280; 26128533

<http://www.auce.lv>

Vērpju goba

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Bikstu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/359-verpju-elm

Apsaimniekošana:

Vērpju goba atrodas netālu no Jaunpils, lauku ceļa malā, un tā ir samērā viegli pieejama. Visai izskatīgs koks, klajā pacēlumā ar labu skatu visapkārt. Gobas apkārtmērs 3,87 m, kas liecina, ka tās vecums ap 200 gadi. Visai izskatīgs koks, klajā pacēlumā ar labu skatu visapkārt. Nav norāžu zīmes.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt koka stumbru vai saknes, lauzt zarus;
  - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontaktdati pieejami pašvaldībā);
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām, ja tāda izveidota, apkārto objektam oatrodās lauksaimniecībā izmantojamā zeme;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobele.lv>

Svētes ezers

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Zebrenes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas liegums "Zebrus un Svētes ezers", lieguma zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/lake/360-lake-svetes

Apsaimniekošana:

Svētes ezers ir neliels 1,2 x 0,5 km, ar purvainiem, aizaugošiem krastiem, kas vieglāk pieejams no dienvidu puses, kur pieved labiekārtots meža ceļš. Svētes ezers atrodas dabas liegumā „Zebrus un Svētes ezers”. Gar ainaviskā ezera krastu ved taka uz slaveno Zebrus Elku kalnu. Ezera nosaukums vedina domāt, ka tas pats par sevi senos laikos varētu būt bijis svētvieta. Ezera dienvidu krastā ir LVM likts stends un norāžu zīmes.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Dedzināt sauso zāli un niedres;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt/ filmēt ezeru. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz ezeru un neiekļūtu kadrā.
- Bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi un teritorijas apsaimniekotāju organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk par 20 cilvēkiem;¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
- Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām;¹
  - Piegružot ezeru un tā apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
  - Bez īpaša saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi vākt dabas materiālus kolekcijām;¹
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Ievērot makšķerēšanas noteikumus ezerā;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju un/ vai Dabas aizsardzības pārvaldi par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobele.lv>

AS "Latvijas valsts meži"

Kristapa iela 30, Rīga, LV-1046

Tālr.: 67602075; fakss: 67805430

<http://www.lvm.lv>

---

¹ Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Zebrus (Zebrenes) Elku kalns

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Zebrenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 793
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas liegums "Zebrus un Svētes ezers", lieguma zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/361-zebrus-zebrenes-elku-hill

Apsaimniekošana:

Zebrus Elku kalns atrodas Svētes ezera austrumu krastā, 0,5 km no Zebrus ezera, purvainā un mežainā apvidū, kas pieejams pa meža ceļu no dienvidu puses. Viss kalns noaudzis ar jauktu koku mežu, kas pats par sevi ir bioloģiski interesants. Kalna vidus plakums ir pļava, bet tai apkārt lapu koku mežs, kas vietām nogāzēs pāriet skujkoku mežā. Interesants kā dabas tūrisma objekts, vislabāk zinoša gida pavadībā. Norādes par Elku kalnu pie Svētes ezera un kalna R nogāzes apakšā.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Zebrus Elku kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Zebrus Elku kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija,³
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Dedzināt sauso zāli un niedres;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²
- Bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi un teritorijas apsaimniekotāju organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk par 20 cilvēkiem;¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;

- Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontaktdati pieejami pašvaldībā);
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Auces novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju, bet ja nepieciešams var veidot vairākus stendus.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa un kultūras pieminekļa informācijas zīme;³
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobele.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

Cibēnu Cepures kalns (Ozolkana senkapi ar upurakmeni)

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Annenieku pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 726
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/362-cibeni-cepure-hat-hill

Apsaimniekošana:

Cibēnu Cepures kalns atrodas netālu no Zebrus ezera, Balžņas upītes kreisajā krastā un ir samērā viegli pieejams. Tas klaiņveida paugurs, līdz 7 m augsts, kam, iespējams, kādreiz bijušas nostāvinātas malas. Kalna ZR nogāzē atrodas Upurakmens. Kā kalnam neliela – pievilcība neliela, bet kopumā ar citām vietām šajā apvidū interesants vēstures speciālistiem un interesentiem.

Uz kalnu norāde nav, bet ir tā pakājē maza zīmīte, kas norāda uz Upurakmeni. Cibēnu Cepures kalns iekļauts ir Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis - kopā ar Cibēnu upurakmeni.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Cibēnu Cepures kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁴
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Cibēnu Cepures kalns, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;⁵
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;

- Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi.
- Vēlams uzstādīt norādes zīmi no ceļa, lai iespējamie tūristi nenodarītu postījumus lauksaimniecības zemei.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.¹
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobeles.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

¹ Dabas lieguma „Zebrus un Svētes ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

⁵ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objektastatusa piešķiršanu”.

Cibēnu Upurakmens (Ozolkalna senkapi ar upurakmeni)

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Annenieku pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 726
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/363-cibeni-sacrificial-stone

Apsaimniekošana:

Upurakmens atrodas Cibēnu Cepures kalna ZR nogāzes stāvumā, netālu no kalnam garām vedošā lauku ceļa, aizaugušā vietā. Atrodas samērā viegli pieejamā vietā. Kalna nogāzes apakšā ir miniatūrveida norāžu zīme. Upurakmens tuvumā konstatēta retas aizsargājamas sēņu sugas augšana (2011.g.). Cibēnu upurakmens iekļauts kā Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis - kopā ar Cibēnu cepures kalnu.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Cibēnu upurakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Cibēnu upurakmens, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot vai jebkādi pārveidot akmeni;²
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;¹
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;

- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontaktkdati pieejami pašvaldībā);
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobele, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobele.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Cibēnu Elku kalns (Cibēnu senkapi)

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Annenieku pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 724
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/364-cibeni-elkus-hill

Apsaimniekošana:

Elku kalns atrodas netālu no Cibēnu Cepures kalna un Balziņas upītes kreisajā krastā, un ir samērā viegli pieejams. Apaļīgs, klaiņveida formas kalniņš, kas daudz bojāts – virsmā kara laika izraktas tranšejas un dienvidu nogāzē grants bedres robs. Objekta tiešā tuvumā nekādas infrastruktūras nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Cibēnu cepures kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Cibēnu Elku kalna, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
  - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;

- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontaktkdati pieejami pašvaldībā);
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome
Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,
Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137
<http://www.dobeles.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Skroderu akmens

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Naudītes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/365-skroderu-tailors-stone

Apsaimniekošana:

Skroderu akmens atrodas Sesavas upes kreisajā krastā, lejpus Naudas kalna, dziļi mežu masīvā, ļoti nomaļā un grūti pieejamā vietā. Ļoti izskatīgs, teiksmains dižakmens no sarkana lielkristāliska granīta upītes mežonīgajā ielejā. Apmēram 80% virsmas apsūņojusi. No akmens atlūzuši divi mazi gabali guļ pie tā sāna upē. Akmens tuvumā nav taku.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi;

Informācijas stands:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobeles.lv>

Ogānu Naudas kalns

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Naudītes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.768
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/366-oganu-naudas-money-hill

Apsaimniekošana:

Ogānu Naudas kalns atrodas Sesavas upes kreisajā krastā, Pokaiņu apkārtnes mežos, netālu no Skroderu akmens. Ar mežu apaudzis kalns un visai izteiktu plakumu un varbūtēji pastāvinātām malām nogāzes augšmalā. Ogānu apvidū tas ietilpst senvietu kompleksā, kas maz pazīstams un faktiski tikpat kā neapmeklēts, jo atrodas nomaļā un mežonīgā apvidū.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
  - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
  - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome
Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,
Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137
<http://www.dobeles.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Ogānu bedrīšakmens

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Naudītes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/367-oganu-cup-marked-stone

Apsaimniekošana:

Ogānu bedrīšakmens atrodas biežā egļu mežā, netālu no Skroderu akmeņa, ļoti grūti atrodamas. Sarkanā liekristāliskā granīta akmeņa virsmā ievērojamas piecas sfēriskas formas bedrītes. Jaunatklāts (2011.g.19.jūlijā, A.Grīnbergs) senais kulta akmeņa - bedrīšakmens. Ļoti zīmīgi, ka tas ir pirmais zināmais bedrīšakmens Zemgalē. Vēsturiski ļoti vērtīgs objekts, kas būtiski paplašina šī tipa dobumakmeņu izplatības areālu Latvijas teritorijā. Tuvējā apkārtnē dažādas senvietas. Akmeņa iekļaujams aizsargājamo pieminekļu sarakstā.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmeņa vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmeņa likt degošas sveces;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontakt dati pieejami pašvaldībā);
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi;

Informācijas stands:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stands ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobele.lv>

Kreiju Naudas akmens

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Bērzes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/368-kreiju-naudas-money-hill

Apsaimniekošana:

Kreiju Naudas akmens atrodas Kreiju muižas teritorijas (ābeļdārza) malā, samērā viegli pieejams. Samērā parasts, pelēcīgs, vidēji kristālisks granīta akmens, kas kādreiz atradies citviet - uz lauka, bet pārvietots meliorācijas gaitā. Akmens virsmā nav iekalumu vai kādu citu kultūrvēsturisku vērtību. Zem akmens esot bijusi paslēpta nauda. Tagad to meklēt bezjēdzīgi, jo tas ir pārvietots. Labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontakti pieejami pašvaldībā);
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi;

Informācijas stands:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobele.lv>

Vēju akmens

Novads, pagasts:	Dobeles novads, Bērzes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/369-veju-wind-stone

Apsaimniekošana:

Netālu no Bērzes, meža pudura malā, 10 m no lauka malas un ir samērā viegli pieejams. Vidēji kristālisks granītgneiss ar kvarca dzīslām. Akmeņa Dienvidu pusē atplēsums, iekalumu nav. Ap 80% akmens virsmas klāj apsūnojums. Objekta tuvumā infrastruktūras nav. Pie akmens redzamas mantraču bedres.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Neveikt rakšanas darbus tiešā akmens tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontaktdati pieejami pašvaldībā);
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Dobeles novada domi;

Informācijas stands:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stands ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Dobeles novada dome

Brīvības ielā 15, Dobeles, LV-3701,

Tālrunis: + 371 63707269, + 371 637 00137

<http://www.dobele.lv>

Līgu dobumakmens

Novads, pagasts:	Tērvetes novads, Tērvetes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.: 779
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/370-ligu-hollow-stone

Apsaimniekošana:

Līgu Dobumakmens atrodas netālu no Tērvetes, priedēm apauguša uzkalniņa malā un ir samērā viegli pieejams. Tuvumā ir Līgu senkapi. Akmens kopā ar senkapiem ir iekļauts kā Vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis. Tas ir pelēkā granīta akmens, kura virsmā ir lēzens, dabiskas izcelsmes, muldveida dobums. Pie objekta infrastruktūras nav. Objekts grūti pieejams, jo ap to atrodas lauksaimniecībā izmantojamā zeme.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;¹
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Sazināties ar objekta īpašnieku pirms objekta apmeklēšanas (īpašnieka kontakti pieejami pašvaldībā);
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām, ja tādas ir izveidotas;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;

Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Tērvetes novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā vēlams no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Tērvetes novada dome
"Zelmeņi", Tērvete, LV-3730
Tālrunis: 63726012
<http://www.tervetesnov.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Tērvetes skolas upurakmens

Novads, pagasts:	Tērvetes novads, Tērvetes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/371-tervete-school-sacrificial-stone

Apsaimniekošana:

Tērvetes skolas upurakmens atrodas blakus Tērvetes skolai, Tērvetes upes ielejas kreisās nogāzes vidusdaļā, skolas parkā. Atrodas viegli pieejamā vietā. Sarkanīgi lielkristāliskā granīta akmens, kas daļēji atrakts, blakus tam taciņa. Nekādas norādes uz objektu nav. Ņemot vērā Tērvetes tūrisma infrastruktūru, upurakmens netiek izcelts kā tūrisma objekts, tādēļ plašākai sabiedrībai objekts nezināms.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Tērvetes novada domi;

Informācijas stands:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Tērvetes novada dome
"Zelmeņi", Tērvete, LV-3730
Tālrunis: 63726012
<http://www.tervetesnov.lv>

Tērvetes Svētais kalns (Zviedru kalns)

Novads, pagasts:	Tērvetes novads, Tērvetes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 789
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Tērvete", lieguma zona
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/372-tervete-svetais-holy-hill-the-swedish-hill

Apsaimniekošana:

Tērvetes Svētais kalns (Zviedru kalns) atrodas Tērvetes dabas parkā, netālu no Tērvetes pilskalna. Izteiksmīgs kalns, kas apaudzis vecu priežu mežu, ar interesantu vēsturi un atrodas viegli pieejamā vietā. Mežā, gan kalnā, gan tuvumā vairākas ievērojamas dižpriedes. Kalnā veikti pārbaudes izrakumi, kas apliecinājuši krustnešu pils pastāvēšanu, bet neapstiprinājuši vietas kultisko nozīmi. Tērvetes dabas parkā ir norādes uz dažādiem objektiem, t.sk. uz Tērvetes svēto kalnu, kas nosaukts "Zviedru kalns" Apkārtne ir daudz nozīmīgu senvietu, brīnišķīgs dabas parks ar labu infrastruktūru. Objekts atrodas VAS "Latvijas valsts meži" īpašumā.

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Tērvetes svētā kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;¹
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt galveno cirti;²
  - Iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pzaemes ūdens ieguvei personiskām vajadzībām;²
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju;
  - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
  - Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;²
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa tūristu takām;¹
- Zinātniskos pētījumus, kas var fiziski ietekmēt pieminekli, mainīt pieminekļa un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, var veikt tikai ar īpašu Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojumu.² Arheoloģiskie pētījumi ir jāsaskaņo arī ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Tērvetes Svēto kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc apliecinājuma saņemšanas no Dabas aizsardzības pārvaldes.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt ugunsgrākus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;

- Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;²
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Bez īpaša saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi vākt dabas materiālus kolekcijām;²
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru, tai skaitā:
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi;
- Ja pieminekļa tuvumā nobradāšanas dēļ sākas zemes erozija, ir nepieciešams pilnveidot tūrisma infrastruktūru tā, lai eroziju novērstu.

Informācijas stends:

- Pilskalna tiešā tuvumā, vēlams, jau izveidotas tūristu takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Tērvetes novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Pilskalnu.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.^{1,3}
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Tērvetes novada dome
"Zelmeņi", Tērvete, LV-3730
Tālrunis: 63726012
<http://www.tervetesnov.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas parks "Tērvete"
"Tērvetes sils", Tērvetes pag.,
Tērvetes nov., LV-3730
Telefons: 6 3726212
<http://www.terveteparks.lv/>

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Dabas parka “Tērvete” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Meža likums.

Vilces Velna grava ar Velna tiltiņu (*Barona tiltiņš*)

Novads, pagasts:	Jelgavas novads, Vilces pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Natura 2000, Dabas parks "Vilce" ¹ ,
Aizsargjosla:	Vilces muižas apbūve – valsts aizsargājams kultūras pieminekļa (VKPAI nr: 5280) aizsargjoslā ² Vilces pilskalns – valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa, (VKPAI nr. 1025) aizsargjoslā ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ravine/373-vilce-devils-ravine-with-the-devils-bridge

Apsaimniekošana:

Vilces Velna grava ar Velna tiltiņu atrodas Vilces dabas parkā netālu no Vilces muižas, Vilces upītes kreisā krasta sāngrava - Velna grava, un tās vidusdaļā Velna jeb Barona tiltiņš, kas atrodas ap 140 m no Vilces upes. Grava ir mežonīga, samērā īsa. Objekts ir samērā viegli pieejams, jo pie tā pieved labas takas. Pie paša tiltiņa atrodās norāde uz to.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām;²
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru, tai skaitā:
- Ja objekta tuvumā nobrašanās dēļ sākas zemsedzes erozija, ir nepieciešams pilnveidot tūrisma infrastruktūru tā, lai eroziju novērstu.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jelgavas novada domi;³

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā vai takas sākumā vēlams uzstādīts informācijas stendu vai papildinot esošos stendus ar informāciju par objektu. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Informatīvo stendu saturs saskaņojams ar Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāvjiem;^{1;4}
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jelgavas novada dome
Pasta iela 37, Jelgava, LV-3001
Tālruni: 63022238; 27880167
<http://www.jelgavasnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Dabas parka "VILCE" dabas aizsardzības plāns

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”

³ Aizsargjoslu likums.

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Velna dziļums Vilcē

Novads, pagasts:	Jelgavas novads, Vilces pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Natura 2000, Dabas parks "Vilce" ¹ ,
Aizsargjosla:	Atrodas Vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļa - Mūrmuižas dzirnavu un dzīvojamās ēkas (Nr. 5275) aizsargjoslā
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/river/374-devils-depths-in-vilce

Apsaimniekošana:

Velna dziļums atrodas Vilces dabas parka Ziemeļu galā, pie tilta. Pie objekta pieved labas takas un ir viegli pieejams, taču nav norādes informācija. Dziļums upē atrodas blakus unikālam celtniecības piemineklim - Mūrmuižas akmens mūra tiltam pār Vilces upi. Tuvējā apkārtnē daudz dabas un vēstures objektu.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt Velna dziļumu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;²
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;²
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tūrisma infrastruktūras objekta apkārtņē nav.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jelgavas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jelgavas novada dome
Pasta iela 37, Jelgava, LV-3001
Tālruni: 63022238; 27880167
<http://www.jelgavasnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Dabas parka "VILCE" dabas aizsardzības plāns

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Lielvircavas Jāņa kalniņš

Novads, pagasts:	Jelgavas novads, Platones pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Valsts nozīmes arhitektūras kultūras pieminekļa - Lielvircavas muižas apbūves aizsargjoslā Nr.: 5225
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/375-lielvircava-janis-hill

Apsaimniekošana:

Lielvircavas Jāņa kalniņš atrodas Vircavas upes krastā netālu no Lielvircavas skolas (kādreizējās muižas). Tas apaudzis brikšņiem un vairākiem palielākiem kokiem, taču samērā viegli pieejams. Tomēr jāņem vērā, ka objekts atrodas privātipašumā, ko apsargā suņi, tādēļ bez saskaņojuma ar saimniekiem, objektu apmeklēt nav ieteicams. Tūrisma infrastruktūras nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Lielvircavas muižas apbūves kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;¹
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt galveno cirti;²
  - Iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pzaemes ūdens ieguvei personiskām vajadzībām;²
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
  - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
  - Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;²
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa tūristu takām;¹
- Zinātniskos pētījumus, kas var fiziski ietekmēt pieminekli, mainīt pieminekļa un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, var veikt tikai ar īpašu Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojumu.² Arheoloģiskie pētījumi ir jāsaskaņo arī ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Tērvetes Svēto kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Nepiegružot kalnu un tā apkaimi;
  - Apmeklējumu vēlams saskaņot ar īpašnieku;

- Apmeklētājiem ieteicams: Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jelgavas novada domi;

Informācijas stends:

- Nav nepieciešams informācijas stends, ja objekts netiks attīstīts kā tūrisma objekts, taču, ja īpašnieki nolemj objektu apsaimniekot, tad objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jelgavas novada dome
Pasta iela 37, Jelgava, LV-3001
Tālruni: 63022238; 27880167
<http://www.jelgavasnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Dabas parka “Tērvete” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Elejas kausakmens

Novads, pagasts:	Jelgavas novads, Elejas pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.986
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/376-eleja-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Dobumakmens iemūrēts Elejas muižas parka žoga rietumu galā, blakus ceļam, kas izved uz Jelgavas - Šauļu šoseju, viegli pieejams. Tas ir vienīgais kausakmens, kas līdz mūsdienām saglabājies Jelgavas novadā, turklāt tas iemūrēts Elejas muižas mūra žogā. Elejas muižas kompleksam veltīts stends pie muižas. Kādreiz it kā citā parka galā bijis vēl viens kausakmens, bet mūsdienās to nav izdevies atrast.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz sētas pie akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jelgavas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.¹
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jelgavas novada dome
Pasta iela 37, Jelgava, LV-3001
Tālruni: 63022238; 27880167
<http://www.jelgavasnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Dieva jeb Naudas kalniņš

Novads, pagasts:	Jelgavas pilsēta
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.: 982
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/377-gods-or-the-money-hill

Apsaimniekošana:

Dieva kalniņš atrodas Jelgavas pilsētas teritorijā, mežā aiz bijušās izgāztuves. Nelielais kalniņš, kas saukts arī par Diānkalniņu, Naudas kalniņu vai Dieva kalniņu, ir cilvēku roku pārveidots. Kalniņa necilais augstums nav raksturīgs pilskalniem. Diezgan grūti pieejams. Pieejamību apgrūtina bijusī izgāztuve un brīkšņainais mežs. Objekta tiešā tuvumā infrastruktūras nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemesdzies erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jelgavas pilsētas domi;

Informācijas stends:

- Ja objekta īpašnieks neplāno attīstīt šo objektu kā tūrisma produktu, informācijas stends nav nepieciešams. Taču, ja tiek plānots šo objektu apsaimniekot, tad objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jelgavas pilsētas Dome

Adrese: Lielā iela 11, Jelgava, LV-3001

Tālrunis: 63005522

www.jelgava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

Garozas Senču ozols

Novads, pagasts:	Ozolnieku novads, Salgales pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dižkoks
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/378-garozas-sencu-ancestry-oak-

Apsaimniekošana:

Senču ozols atrodas Garozas skolas pagalmā, sakārtotā vietā, līdz ar to viegli pieejams. Ir norādes zīme un sētiņa ap koku. Ozola vecums varētu būt ap 350 gadi.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
- Aizliegts piegružot dižkoka apkārtni un koka dobumu.
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt koka stumbru, saknes un dobumu, lauzt zarus;
  - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Ozolnieku novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Ozolnieku novada dome
Stadiona iela 10, Ozolnieki, LV-3018
Tālruni: 63050241, 63084721
www.ozolnieki.lv

Iecavas Dieva dārzs (Iecavas viduslaiku kapsēta)

Novads, pagasts:	Iecavas novads, Iecava
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.330
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Iecavas upes aizsargjosla
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/379-iecava-gods-garden

Apsaimniekošana:

Dieva dārzs atrodas Iecavā, Iecavas upes krastā, kas atrodas uz seniem kapiem, pa kāpnēm, kas ved no Dieva dārziņa ir iespējams nokāpt līdz Iecavas upei, upes krastos atsedzas dolomīta atsegumi un vietām iztek arī mazi avotiņi. Ir norādes plāksnīte pie kāpņu margām ielejas nogāzes augšmalā. Ir uzstādīts arī indomācījas stends.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Nepiegružot kapsētu un tās apkaimi;
  - Nebojāt esošo infrastruktūru – kāpnes un margas.
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Iecavas novada domi.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Iecavas novada dome

Skolas iela 4, Iecavas novads, LV-3913

Tālrunis: 63941301

www.iecava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Upuru kapsētas kalns

Novads, pagasts:	Iecavas novads, Iecava
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Sanitārā aizsargjosla (kapu)
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/380-upuru-cemetery-hill

Apsaimniekošana:

Upuru kapsētas kalns atrodas Iecavas pagasta ziemeļu daļā, kapsēta, kas atrodas kalnā, tiek joprojām lietota mūsdienās kā parasta kapsēta. Kapsēta labiekārtota, bet senās kulta vietas pazīmes Upuru kalnā nav. Kapsētā vecākie apbedījumi, kas nosakāmi pēc pieminekļiem un krustiem, attiecas uz 19.gadsimta 70.gadiem.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - bez kapu pārziņa un pašvaldības dārkopja atļaujas izcirst kokus.¹
- Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalnu un neieklātu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - piesārņot celiņus u.c. teritoriju ar atkritumiem, izmest tos neatļautās vietās;¹
  - postīt kapsētu pieminekļus, aprīkojumu un stādījumus;¹
  - braukt ar automašīnām, izņemot gadījumus, kad saņemta kapu pārziņa atļauja;¹
  - bērniem apmeklēt kapsētas bez pieaugušajiem, kuri uzņemas par viņiem atbildību;¹
  - patvaļīgi mainīt kapu pārziņa ierādītās kapavietas teritorijas robežas.¹
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par kapsētas infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Iecavas novada domi;

Kontaktinformācija:

Iecavas novada dome

Skolas iela 4, Iecavas novads, LV-3913

Tālrunis: 63941301

www.iecava.lv

---

¹ Iecavas novada domes saistošie noteikumi Nr.5 „Par kapsētu apsaimniekošanu”

Galiņu upurkalns

Novads, pagasts:	Rundāles novads, Viesturu pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Ir sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/381-galini-sacrificial-hill

Apsaimniekošana:

Atrodas netālu no Pilsrundāles - Jaunsvirlaukas lielceļa, klajā vietā, pļavā. Diezgan grūti pieejams, jo piekļuvi apgrūtina labības lauki un upīte. Tie ir līdznie senkapī un šis objekts nav piemērots tūristiem.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.

Kontaktinformācija:

Rundāles novada dome

Adrese: Pilsrundāle 1, Rundāles pagasts,

Rundāles novads, LV - 3921

Tālrunis: +371 639 62 298

www.rundale.lv

Mežotnes Vīna kalns

Novads, pagasts:	Rundāles novads, Rundāles pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.: 356
Dabas aizsardzības statuss:	Atrodas Natura 2000 "Dabas parka "Bauska"" teritorijā
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/382-mezotne-wine-hill

Apsaimniekošana:

Mežotnes Vīna kalns atrodas Lielupes kreisā pamatkrasta malā, netālu no Mežotnes pilskalna, viegli pieejams. Arheoloģiskie pētījumi, kas nelielā apjomā veikti Vīna kalnā, nav devuši pārliecinošas atbildes par tā nozīmi senāk. Ļoti interesants kā arheoloģijas piemineklis. Tuvumā pieejama labiekārtota atpūtas vieta ar soliēm, galdu, labierīcībām. Ir informatīvs stends par dabas parku, bet nav informācija par svētvietu.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Mežotnes Vīna kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Mežotnes Vīna kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām;³
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:

- Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
- Nepiegružot kalnu un tā apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa un kultūras pieminekļa informācijas zīme.^{2,3}
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Rundāles novada dome

Adrese: Pilsrundāle 1, Rundāles pagasts,

Rundāles novads, LV - 3921

Tālrunis: +371 639 62 298

www.rundale.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Dabas aizsardzības plāns “Dabas parks “Bauska””.

Lielspricēnu kausakmens

Novads, pagasts:	Rundāles novads, Rundāles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/383-lielspriceni-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Atrodas Lielspricēnu māju pagalmā, netālu no vietas, kur atrasts. Samērā viegli pieejams, taču apmeklējumus vēlams saskaņot ar mājas saimniekiem. Informācijas zīmes nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Apmeklējumu *saskaņot* ar īpašnieku;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Rundāles novada domi;

Informācijas stends:

- Ja īpašnieki vēlas attīstīt objektu kā tūrisma produktu, tā tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.

- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Rundāles novada dome

Adrese: Pilsrundāle 1, Rundāles pagasts,

Rundāles novads, LV - 3921

Tālrunis: +371 639 62 298

www.rundale.lv

Jumpravmuižas Mīlestības avotiņš

Novads, pagasts:	Bauskas novada, Mežotnes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Atrodas valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa teritorijā - Jumpravmuižas parks ar parka arhitektūru Nr.: 8556
Dabas aizsardzības statuss:	Atrodas Natura 2000 "Dabas parka "Bauska"" teritorijā
Aizsargjosla:	Lielupes aizsargjoslā
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/384-jumpravmuiza-love-springs

Apsaimniekošana:

Mīlestības avotiņš atrodas Jumpravmuižas parka malā, pašā Lielupes krastā, no klinšu kraujas apakšas iztek neliels avotiņš, kas diezgan grūti pieejams. Tas nav nepieejams pavasarī, kad palos ūdens līmenis Lielupē ir augsts un upe skalojas gar klinšu kraujas apakšu. Avotiņš saukts par Mīlestības avotu un tā ūdens saistīts ar dziedināšanās spējām. Norāžu zīmes nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu, jo objekts atrodas Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa teritorijā. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Jumpravmuižas mīlestības avotiņš ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Jumpravmuižas parka, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objektā un tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;³
  - Aizliegts izvietot minerālmēslu, pesticīdu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas.³
  - Aizliegts ierīkot derīgo izrakteņu ieguves vietas, t. sk., smilts grants karjerus.³
  - Aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus.³
  - Aizliegts ierīkot atklātas atkritumu savākšanas un šķirošanas vietas.³
  - Aizliegts visās aizsargājamajās dabas teritorijās veikt kailcirces.³
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt avotu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;³
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
  - Retu un aizsargājamo sugu un/vai to dzīves vietu bojāšana un iznīcināšana;³
  - Kaļķiežu atsegumu bojāšana;³
  - Piesārņojums ar sadzīves u.c. atkritumiem;³
  - Nelegālu ugunsroku vietu izveide;³
  - Infrastruktūras bojāšana un iznīcināšana;³
  - Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;³
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Avotiņš nav pieejams agri pavasarī, jot as var atrasties zem palu ūdeņiem;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa un kultūras pieminekļa informācijas zīme.^{2,3}
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Dabas aizsardzības plāns “Dabas parks “Bauska””.

Codes Velna kalns

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Codes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.: 323
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/385-code-devils-hill

Apsaimniekošana:

Codes velna kalnu šķērso Rīgas - Bauskas šoseja (Via Baltica), kuras izbūves rezultātā cietis arī kalns. Kalna virsotne ir šosejas austrumu pusē. Tautā runā, ka pie Velna kalna notiek satiksmes negadījumi, jo postīta senvieta. Labi redzams no šosejas. Nekādu labiekārtojumu nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neieklātu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Nepiegružot kalnu un tā apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Ja objekta īpašnieki vēlas atstāt objektu kā tūrisma produktu, tad tā tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.¹
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ *Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.*

Stērstiņu 1. kausakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Īslīces pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/386-sterstini-1st-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Kausakmens pirms pazušanas atradās netālu no Stērstiņu mājām labības laukā pie neliela koku pudura. Kausakmens tika apsekots un pētīts 2004.gadā, bet 2011.gada vasarā konstatēts, ka tas ir pazudis. Iespējams zemas darbu gaitā tam virsū uzbīdīta smilšu kaudze un no lauka novāktie akmeņi. Pie objekta nekādas infrastruktūras nav.

Tomēr, ja akmens atrodas, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
- Vēlams atrast akmeni un tad pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Ja objekta īpašnieki vēlas attīstīt objektu kā tūrisma produktu, tad tā tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.

- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Latvijas Petroglifu centrs

www.petroglifi.lv,

T.: 29246928

Stērstiņu 2. kausakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Īslīces pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/387-sterstini-2nd-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Kausakmens netālu no Stērstiņu mājām, pagalma malā. Akmens ir pārvietots, apgāzts uz viena sāna un nedaudz ierakts zemē, līdz ar to novietojums nav ērts apskatei. Pie objekta nekādas infrastruktūras nav. Tā patreizējais novietojums būtu jāmaina uz kādu drošāku un ērtāku vietu.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Ja objekta īpašnieks vēlas attīstīt objektu kā tūrisma produktu, tad tā tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Latvijas Petroglifu centrs

www.petroglifi.lv,

T.: 29246928

Adžūnu 1. kausakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Gailīšu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/388-adzuni-1st-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Adžūnu kausakmens atrodas zemnieku sētas un lauksaimniecības mašīnu muzeja pagalmā pie rijas, kur pieejama arī pārējā brīvdabas muzeja ekspozīcija. Kausakmens kādreiz atvests no Adžūnu apkārtnes, līdz ar to tas vairs neatrodas savā oriģinālajā vietā. Pie akmens speciālu norāžu nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Ievērot muzeja noteikumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.

· Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Adžūnu 2. kausakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Gailīšu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/389-adzuni-2nd-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Adžūnu kausakmens atrodas zemnieku sētas un lauksaimniecības mašīnu muzeja pagalmā pie smēdes, kur pieejama arī pārējā brīvdabas muzeja ekspozīcija. Kausakmens kādreiz atvests no Adžūnu apkārtnes, līdz ar to tas vairs neatrodas savā oriģinālajā vietā. Pie akmens speciālu norāžu nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Ievērot muzeja noteikumus;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Mucenieku 1. kausakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Ceraukstes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.317
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/390-mucenieki-1st-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Mucenieku kausakmeņi atrodas Vēju māju pagalmā, kur tie pārvietoti saglabāšanas nolūkos. Kādreiz bijis Ņuku māju kūts pamatos, pēc tam kādu laiku Mucenieku pagalmā. Norādes zīmju nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Mucenieku 1. kausakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Mucenieku 1. kausakmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un nieklētu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Mucenieku 2. kausakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Ceraukstes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/391-mucenieki-2nd-stone-with-rounded-cone-hollow

Apsaimniekošana:

Mucenieku kausakmeņi atrodas Vēju māju pagalmā, kur tie pārvietoti saglabāšanas nolūkos. Kādreiz bijis Ņuku māju kūts pamatos, pēc tam kādu laiku Mucenieku pagalmā. Norādes zīmju nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Bauskas bļodakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Bauskas pilsēta
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/392-bauska-bowl-shaped-stone

Apsaimniekošana:

Bļodakmens atrodas Bauskas muzejā, tā palīgtelpās, kādu laiku atradās pagalmā, bet baidoties no pazušanas, tas tika novietots iekštelpās. Akmens izcelsme ir nezināma, tas ir daļēji līdzīgs kausakmeņiem, daļēji - bļodakmeņiem. Varbūt tas uzskatāms kā pārejas modelis starp minētajiem tipiem. Pieejams muzejā īpaši interesējoties.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citus eksponātus tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.
- Vēlams pārvietot akmeni uz muzeja telpām un iekļaut kādā no esošajām ekspozīcijām.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem ieteicams ievērot Bauskas novadpētniecības un mākslas muzeja noteikumus.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Bauskas novadpētniecības un mākslas muzejs

Adrese: Kalna iela 6, Bauska, LV 3901

Tālrunis: 639 60511, 639 60508, 639 60506

<http://www.bauskasmuzejs.lv>

Misas Paegļu pēdakmens

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Dāviņu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/394-misa-juniper-foot-stone

Apsaimniekošana:

Misas Paegļu pēdakmens atrodas Lambārtes apkārtnē, lauka malā, lecavas upes palienes krūmājos. Tas viscaur ļoti īpatnēji sadēdējis, tā virsma pilnīgi kā nosēta ar dažāda lieluma "pēdām". Izteismīgākās ir deviņas, kaut akmens malās ir vēl citi mazāki robiņi. Diezgan grūti pieejams. Lai piekļūtu jāšķērso privātmājas slēgta teritoriju, saimnieku prombūtnē to izdarīt nav iespējams, jo sēta ir slēgta. Ja objektu meklē vadoties pēc apraksta, ne koordinātām, tad meklēšana var aizņemt vairākas stundas.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Apmeklējumu saskaņot ar īpašnieku.
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi;

Informācijas stends:

- Ņemot vērā, ka objekts atrodas lauksaimniecības zemes tuvumā, informācijas stends pie objekta nav nepieciešams. Taču, ja īpašnieks vēlas attīstīt objektu kā tūrisma produktu, tad tā tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Brukna Raganu kalniņš (Brukna pilskalns)

Novads, pagasts:	Bauskas novads, Dāviņu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.324.
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/395-brukna-witch-hill

Apsaimniekošana:

Pilskalniņš atrodas purvainas palejas vidū, netālu no lecavas upes un Brukna muižas, ļoti grūti pieejamā vietā. Kalniņš, kas vairumā gadījumu saukts par pilskalnu, un to tā sauc arī mūsdienās, tomēr nav īsts pilskalns. Kalnam nav plakuma, nav arī apdares un kultūrlāņa pazīmes. Apkārtnē īpaši pievilcīga. Norādes zīmes ir tikai uz Brukna muižu. Informācijas par ragankalniņu nav. Toties ir atrodami rakstiski avoti par Brukna pilskalnu.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā ā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
  - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
  - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
  - apmeklējumu saskaņot ar īpašnieku;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Bauskas novada domi.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Bauskas novada dome

Adrese: Uzvaras ielā 1, Bauskā, LV - 3901,

Tālrunis: 63922238

<http://www.bauska.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Kuņķu svētozols

Novads, pagasts:	Vecumnieku novads, Stelpes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 359
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/396-kunki-holy-oak

Apsaimniekošana:

Atrodas nelielas, aizaugošanas plaviņas vidū netālu no Kuņķu mājām, blakus meža ceļam. Tas gājis bojā ap 1990.gadu, bet vēl tagad uz vietas apskatāmas tā milzīgais stumbrs ar lielo dobumu vidū. Ozols senāk saukts par Svētozolu un Lielo ozolu, pie tā svinēti Jāņi. Uz ozola vietu norāda vairākas norādes ceļu krustojumos. Tas bijis viens no varenākajiem Zemgales ozoliem.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neieklātu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt koka stumbru un saknes, lauzt zarus;
  - Kurināt uguni koka tiešā koka palieku tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome
Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV - 3933
<http://www.vecumnieki.lv>

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Bārbeles sēravots

Novads, pagasts:	Vecumnieku novada, Bārbeles pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Latvijas dabas piemineklis
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/397-barbele-sulphur-spring

Apsaimniekošana:

Atrodas netālu no Bārbeles centra, lecas upes labā krastā. Viens no plašāk un senāk zināmajiem Latvijas dziednieciskajiem avotiem. Ļoti populārs un bieži apmeklēts minerālūdens sēravots. Bārbeles sēravots kā dziedniecības vieta rakstos minēts jau 18.gadsimtā, kaut arī ticams, ka tas bijis zināms jau krietni pirms tam. Tā kā visos laikos izmantots dziedniecībai, domājams, ka tas ir arī sena kulta vieta. Arī mūsdienās tam ir labiekārtojums. Ļoti nozīmīgs dabas un vēstures objekts. Ir norāžu zīmes no Bārbeles centra līdz avotam, pie tā - stends un laipveida platformu. Viens no iecienītākajiem Zemgales avotiem.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objektā un tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt avotu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt citu atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru, tai skaitā:
- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi;

Informācijas stends:

- Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome
Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV – 3933
Tālrunis: 63976100
<http://www.vecumnieki.lv>

Bārbeles Pilveru pilskalns

Novads, pagasts:	Vecumnieku novads, Bārbeles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.: 309
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/398-barbele-pilveri-castle-mound

Apsaimniekošana:

Pilveru pilskalns atrodas apm 5km no Bārbeles centra, brikšņainos un purvainos Misas kreisā krasta mežos. Izteiksmīgs, augsts kalns, kas parasti novērtēts kā pilskalns. Diezgan grūti atrodams un pieejams, jo pieeja tikai no rietumu puses pa vienu taku, turklāt atkarībā no gada laika pieeja var būt viegla vai gandrīz nes iespējama. Kalnā konstatēti vājš kultūrlānis un nelielas vaļņa paliekas. Kalna pakājē ir neliela atpūtas vieta ar stendu, kurā atrodama informācija par pilskalnu, taču norādes zīmjes no ceļa nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Bārbeles Pilveru pilskalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Bārbeles Pilveru pilskalnu, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;

- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi.
- Vēlams uzstādīt norādes zīmi no ceļa, lai iespējamie tūristi nenodarītu postījumus lauksaimniecības zemei.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.¹
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome
Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV – 3933
Tālrunis: 63976100
<http://www.vecumnieki.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Katrīnas kalniņš (Vecumnieku viduslaiku kapsēta)

Novads, pagasts:	Vecumnieku novads, Vecumnieku pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 374
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Ir sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/399-catherines-hillock

Apsaimniekošana:

Katrīnas kalniņš – viduslaiku kapsēta, zinātājam labi redzams no Vecumnieku - Skaistkalnes šosejas, Vīksniņas upītes kreisajā krastā. Kalniņš apaudzis ar lapu kokiem, taču samērā viegli pieejams. Vietējie iedzīvotāji zin to arī parādīt. Norāžu zīmes nav. Nav vēlams attīstīt kā tūrisma objektu, lai saglabātu tajā esošo kultūrlāni.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome
Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV – 3933
Tālrunis: 63976100
<http://www.vecumnieki.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Ellītes (Vīksniņas) upīte

Novads, pagasts:	Vecumnieku novada, Vecumnieku pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/river/400-river-ellipse-viksniņa

Apsaimniekošana:

Ellītes upīti šķērso Vecumnieku - Skaistkalnes šoseja. Pamatnosaukums Vīksniņa, bet zināma arī kā Vīksna un Ellīte. Mitoloģiskais Ellītes nosaukums attiecināms uz upītes vidusteci, posmā augšpus Vecumnieku - Skaistkalnes šosejai, kur upītes kreisā krastā atrodas Katrīnas kalniņš - viduslaiku kapsētas vieta. Upīte ir neliela, bet vietām diezgan padziļa, ar ainavisku ieleju. Norāžu zīmes nav un nav pat upītes nosaukuma zīmes uz šosejas.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objektā un tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt upīti. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi;

Informācijas stends:

- Ja objekta īpašnieks vēlas attīstīt šo objektu kā tūrisma produktu, tad tā tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome

Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV – 3933

Tālrunis: 63976100

<http://www.vecumnieki.lv>

Miškinu velnākmenis

Novads, pagasts:	Vecumnieku novada, Vecumnieku pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/401-miskini-devils-stone

Apsaimniekošana:

Miškinu akmens atrodas netālu no Miškinu mājām, Misas upē. Piekļūt akmenim var izejot cauri Miškinu māju pagalmam. Tas vērtējams kā teiksmains dobumākmenis un dobuma izcelsme visticamāk dabiska. Diezgan grūti pieejams. Palu laikā, ceļoties upes ūdens līmenim, akmens var nebūt redzams nemaz. Upē ir vairāki akmeņi, tādēļ īsto akmeni jānosaka pēc tā izskata apraksta.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmeni;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmeni likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām, ja tādas izveidotas;
  - Apmeklējumu saskaņot ar īpašniekiem;
  - Savākt citu atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi;

Informācijas stends:

- Ja objekta īpašnieks vēlas attīstīt šo objektu kā tūrisma produktu, tad tā tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome

Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV – 3933

Tālrunis: 63976100

<http://www.vecumnieki.lv>

Kraukļu akmens

Novads, pagasts:	Skrīveru novada, Skrīveru pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr.126
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/402-kraukli-stone

Apsaimniekošana:

Skrīveros, tuvu Rīgas - Daugavpils šosejai pa ceļam uz Skrīveriem, pretim Zemkopības un lauksaimniecības ekonomikas zinātniskās pētniecības institūtam, palejā pie ceļu krustojuma. Akmeni jau sen kāds mēģinājis saskelt, bet darbi pārtraukti, atstājot bojājumus tā virsmā. Izskatīgs, liels akmens, kas radzams no šosejas un blakus esošā ceļa. Ļoti viegli pieejams, pa taciņu un ir norādes zīme, kura šobrīd ir novietota pārāk tuvu akmenim..

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams pārvietot pie akmens esošo informācijas zīmi tākāl no akmens, lai tā neaizsegtu skatu uz objektu un ļaut to labāk filmēt un fotogrāfēt.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Skrīveru novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Skrīveru novada dome
Daugavas iela 59, Skrīveri,
Skrīveru novads, LV - 5125
Tālrunis: 65197675
<http://www.skriveri.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Melķitāru muldakmens

Novads, pagasts:	Aizkraukles novads, Aizkraukles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 106
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas piemineklis - dižakmens.
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/403-melkitaru-trough-stone

Apsaimniekošana:

Akmens pēc formas daļēji noapaļots, rapakivi granīts. Akmens augstums 3 m, apkārtmērs 14,9 m, tilpums ap 25 kbm. Akmens virspusē - iedobums, kura garums 1,95 m, platums 0,5 m, dziļums 0,18 m, kas, pēc vieniem datiem, ir lielākais tāda veida iekalums Latvijā, tomēr vairākums pētnieku domā, ka dobums ir dabas veidojums. Izcils dižakmens un kultūrvēsturiski un arheoloģiski nozīmīgs akmens. Ainavisks. Diezgan viegli pieejams. Norādes zīme pie Rīgas - Daugavpils šosejas. Arheoloģijas piemineklis - kulta vieta. Par godu Muldakmenim nosaukta dažus kilometrus attālā dzelzceļa pietura "Muldakmens" - starp Skrīveriem un Aizkraukli.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Melķitāru muldakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Melķitāru muldakmens, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;²
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;

- Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām, ja tādas izveidotas;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Aizkraukles novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.¹
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Aizkraukles novada dome

Lāčplēša 1A, Aizkraukle, Aizkraukles novads, LV 5101

Tālrunis: 65133930

<http://www.aizkraukle.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Kalniedu Upurozola vieta

Novads, pagasts:	Aizkraukles novads, Aizkraukles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 107
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/404-location-of-the-kalniedi-sacrificial-oak

Apsaimniekošana:

Kalniedu upurozola vieta atrodas Daugavas krastā netālu no Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeja Kalniedzos, ielejas augšmalā, klajā vietā. Ļoti viegli pieejams. Šobrīd kādreiz dižā svētozola palikušas tikai stumbra atliekas. Tās degušas, un knapi turas vecā ozola vietā. Ozols nesenos laikos gājis bojā, jo vairākkārtīgi izdedzināts. Ozola paliekas iezīmē senās svētvietas vietu, ja to nebūs, nebūs nekādu atskaites punktu, kur bijusi senā kulta vieta. Saglabājams, kā tāds savā vietā un būtu nostiprināms, lai nesagāžas. Ļoti viegli pieejams. Pie ozola iekārtota platforma, no kuras redzams skats uz applūdināto Daugavas ieleju. Par ozola paliekām rūpējas Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeja darbinieki.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt atlikušo koka stumbru un saknes;
  - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemesdes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Aizkraukles novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Aizkraukles novada dome

Lāčplēša 1A, Aizkraukle, Aizkraukles novads, LV 5101

Tālrunis: 65133930

<http://www.aizkraukle.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Velna grava

Novads, pagasts:	Kokneses novada, Kokneses pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ravine/405-devils-ravine

Apsaimniekošana:

Daugavas labā sāngrava starp Lazdu un Ķikaukas mājām. Kādreiz bijusi liela, kanjonveidīga grava. Pēc Pļaviņu HES uzcelšanas, grava daļēji applūdināta, saglabājoties tās augšdaļai, kas joprojām izskatās gana iespaidīga. Gravā redzamas dolomīta klintis. Kad pazemināts ūdenskrātuves līmenis, gravā redzams arī avots. Gravai ir mitoloģisks nosaukums - Velna grava. Grava interesanta, kaut arī tās lielākā daļa applūdināta. Vidēji sarežģīta pieejamība.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt gravu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uzgravu un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Kokneses novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Kokneses novada dome

Melioratoru iela 1, Koknese, LV-5113

Tālrunis: 65133630

<http://www.koknese.lv>

Velnozols

Novads, pagasts:	Kokneses novada, Kokneses pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/406-devils-oak-velnozols

Apsaimniekošana:

Velnozols atrodas Kokneses - Krapes lielceļa kreisā pusē, dažus metrus no brauktuves. Interesants dižozols ar dobumu. Viens no diviem Velna ozoliem Latvijā. Ļoti viegli pieejams. Daļēji ieaudzis citos kokos un krūmos.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt koka stumbru vai saknes, laužt zarus;
  - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Kokneses novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.

- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Kokneses novada dome

Melioratoru iela 1, Koknese, LV-5113

Tālrunis: 65133630

<http://www.koknese.lv>

Pastmuižas Velnakmens

Novads, pagasts:	Kokneses novads, Kokneses pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 117
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/407-pastmuiza-devils-oak-velnakmens

Apsaimniekošana:

Pastmuižas velnakmens atrodas netālu no Rīgas - Daugavpils šosejas. Lai arī objekts ir tradicionāli vienskaitlī, tomēr šeit ir divi dažādi akmeņi, kurus tradīcija uzskata par vienu. Attālums starp lielāko un mazāko akmeni - 3,15 m. Apkārtējie lauki ļoti akmeņaini, vietām nelielu akmeņu kaudzes. Abi akmeņi gandrīz pilnīgi (95%) atrodas virs zemes, tie ērti apskatāmi un ļoti ainaviski. Interessants dabas objekts ar kultūrvēsturisko vērtību. Ļoti viegli pieejams.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Pastmuižas velnakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Pastmuižas Velnakmens, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;²
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un nieklētu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;

- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Kokneses novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.¹
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Kokneses novada dome

Melioratoru iela 1, Koknese, LV-5113

Tālrunis: 65133630

<http://www.koknese.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Ubadzes (Tiltsalas, Spoku) ozols

Novads, pagasts:	Pļaviņu novada, Klintaines pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Ir sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/408-oak-of-the-beggar-woman-ubadze-tiltsala-spoku

Apsaimniekošana:

Ubadzes ozols atrodas mežā, pie ceļa, kas no Rīteriem ved uz Alotenes staciju. Ozola celma un stumbra palieku apkārtmērs - 5,10m. Kultūrvēsturiskais dižkoks gājis bojā atkārtotas izdedzināšanas dēļ 2001.gadā, bet celma paliekas iezīmē senietu. Ozols saukts par Ubadzes vai Spoku ozolu. Diezgan viegli pieejams, taču var būt grūti atrodams.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neieklātu kadrā.

Kontaktinformācija:

Pļaviņu novada dome

Dzelzceļa ielā 11, Pļaviņas, Pļaviņu novads, LV-5120

Tālrunis: 65133630

<http://www.plavinas.lv>

Draudavu krustakmens

Novads, pagasts:	Pļaviņu novada, Aiviekstes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 104 (kopā ar Draudavu senkapiem)
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/409-draudavas-cross-stone

Apsaimniekošana:

Akmens atrodas viduslaiku kapsētas iežogotajā teritorijā, 0,5 m no koka sētiņas, tās iekšpusē, pretim Draudavu māju ceļa galam, klajā uzkalnā. Akmenim atšķelta vai atplīsusi viena mala, lūzuma līnija šķērso arī iekalumu. Akmens virsmā iekalta specifiska krustveida zīme: tās garums 35 cm, platums 42 cm. Tās trijos galos iekalti šķērsīši, bet ceturto galu veido ovālas formas cilpa. No akmens vietas paveras ainava uz Draudavām, tuvējo ceļu un apkārtni. Zem akmens, arheoloģisko izrakumu laikā, konstatēti dzīvnieku kauli un 15.-16.gadsimtā ziedotais bronzas gredzens. Iespējams, ka akmens atrodas vietā, kur pielūdza mirušos garus. Iekalums ir ļoti rets un savdabīgs. Diezgan viegli pieejams. Ap vietu, kur atrodas akmens, ir sētiņa.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Draudavu krustakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Draudavu krustakmens, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;²
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;

- Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Pļaviņu novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.¹
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Pļaviņu novada dome

Dzelzceļa ielā 11, Pļaviņas, Pļaviņu novads, LV-5120

Tālrunis: 65133630

<http://www.plavinas.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Vīnkalna portatīvo 6 bedrīšakmeņu atrašanas vieta

Novads, pagasts:	Pļaviņu novada, Klintaines pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/410-location-of-the-6-travelling-cup-marked-stones-of-the-vinakalns-hill

Apsaimniekošana:

Klintaines pagastā uz ZR no Vīnkalna pilskalna. Kalns ir lēzena Daugavas ielejas labā pamatkrasta augšmala, tās noapaļots izcilnis, uz kura ir pļava un ābeļdārzs. Kalns nozīmīgs, kā sešu portatīvo bedrīšakmeņu atrašanas vieta. Nekur citur Baltijā vienviet nav zināms, ka būtu atrasti mazie jeb portatīvie bedrīšakmeņi tik lielā skaitā. Domājams, kalnā bijusi sena svētvieta. Ainavisks kalns, no kura paveras plašs skats uz Daugavas ieleju un tuvējo Stukmaņu muižu. Ļoti viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Pļaviņu novada domi;

Kontaktinformācija:

Pļaviņu novada dome

Dzelzceļa ielā 11, Pļaviņas, Pļaviņu novads, LV-5120

Tālrunis: 65133630

<http://www.plavinas.lv>

Vīnkalna portatīvie 6 bedrīšakmeņi (Aizkraukles muzejā)

Novads, pagasts:	Aizkraukles novads, Aizkraukle
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/411-6-travelling-cup-marked-stones-of-the-vinakalns-hill-in-aizkraukle-museum

Apsaimniekošana:

Seši pārvietojamie jeb portatīvie bedrīšakmeņi, kas atrasti Daugavas ielejas pamatkrastā pie Stukmaņu Vīnkalna, ir Latvijas Petroglifu centra īpašums, kas tagad atrodas Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejā un pieejams interesentiem. Pieci no mazajiem bedrīšakmeņiem izveidoti cietajos granīta un gneisa iežos, bet viens - sestais - pirmoreiz Latvijā konstatēts gadījums - salīdzinoši mīkstajā kaļķakmenī. Ļoti viegli pieejami.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeņus. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citus eksponātus tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem jāievēro Aizkraukles vēstures un mākslas muzeja noteikumus.

Kontaktinformācija:

Aizkraukles novada dome

Lāčplēša 1A, Aizkraukle, Aizkraukles novads, LV 5101

Tālrunis: 65133930

<http://www.aizkraukle.lv>

Aizkraukles vēstures un mākslas muzejs "Kalna Ziedi"

Muzeja iela Kalna Ziedi, Aizkraukle, LV-5101

Tālrunis: 65123351

<http://kalnaziedi.aizkraukle.lv>

Seces Kampānu pēdakmens (Aizkraukles muzejā)

Novads, pagasts:	Aizkraukles novads, Aizkraukle
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/412-sece-kampani-foot-stone-in-aizkraukle-museum

Apsaimniekošana:

Seces Kampānu Pēdakmens atrodas Aizkraukles Kalnaziēdu muzejā. Kādreizējā vietā tas drīz vien visticamāk būtu zudis. Akmens izmēri: 0,58 x 0,51 x 0,40 m, apkārtmērs 1,85m. Interesants ar netipiskajām Velna pēdām. Ļoti viegli pieejams.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citus eksponātus tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem jāievēro Aizkraukles vēstures un mākslas muzeja noteikumus.

Kontaktinformācija:

Aizkraukles novada dome

Lāčplēša 1A, Aizkraukle, Aizkraukles novads, LV 5101

Tālrunis: 65133930

<http://www.aizkraukle.lv>

Aizkraukles vēstures un mākslas muzejs "Kalna Ziedi"

Muzeja iela Kalna Ziedi, Aizkraukle, LV-5101

Tālrunis: 65123351

<http://kalnaziedi.aizkraukle.lv>

Seces Kampānu Pēdakmens atrašanas vieta

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Seces pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/413-location-of-the-sece-kampani-foot-stone

Apsaimniekošana:

Seces kampaņu Pēdakmens pirms pārvietošanas uz Aizkraukles muzeju atradās Seces pagasta, Kampānu Vidsētas saimniecības ēkas mūrī. Iepriekšējā vietā tas bija apdraudēts - varēja pazust. Tam ir divi dabīgas izcelsmes iedobumi - Velna plaukstas nospiedums: no kuriem viens atbilst pašai plaukstai, bet otrs – ģīķim Vieta - sabrukusi kūts - nav vizuāli pievilcīga. Pagalms nekopts, aizaudzis. Diezgan viegli pieejams.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Sakārtot apkārtējo vidi

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi.

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome
Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134
Tālrunis: 65133656
<http://www.jaunjelgava.lv/>

Pļaviņu Pētera akmens

Novads, pagasts:	Pļaviņu novada, Klintaines pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/414-plavinas-peters-stone-

Apsaimniekošana:

Pļaviņu Pētera akmens atrodas netālu no Rīgas – Daugavpils šosejas. Stukmaņu Pētera akmens garums 2,6 m, platums 2 m, augstums 1,9 m, apkārtmērs 8,0 m. Tas saukts arī par Zviedru akmeni un Lielo akmeni. Viens no plašāk pazīstamajiem Pētera akmeņiem Latvijā, populārs objekts jau vairākus gadsimtus. Ļoti viegli pieejams. Pie akmens ir labiekārtota atpūtas vieta ar soliņiem.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Pļaviņu novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Pļaviņu novada dome

Dzelzceļa ielā 11, Pļaviņas, Pļaviņu novads, LV-5120

Tālrunis: 65133630

<http://www.plavinas.lv>

Pļaviņu Velnakmens

Novads, pagasts:	Pļaviņu novada, Pļaviņu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/415-plavinas-devils-stone

Apsaimniekošana:

Pļaviņu Velnakmens atrodas Pļaviņu pilsētas centrālajā daļā, Daugavas ielā 11/13, slēgtā, privātā pagalmā. Milzkristālisks, ļoti plaisains granīts. Grūti pieejams, jo atrodas slēgtā pagalmā. Saimnieki ir gana laipni, tomēr plašāki apmeklējumi te varētu būt apgrūtināši.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.
  - Apmeklējumu saskaņot ar īpašniekiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Pļaviņu novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Pļaviņu novada dome

Dzelzceļa ielā 11, Pļaviņas, Pļaviņu novads, LV-5120

Tālrunis: 65133630

<http://www.plavinas.lv>

Pļaviņu Nāves ozols

Novads, pagasts:	Pļaviņu novada, Aiviekstes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Atrodas ceļa aizsargjoslā
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/416-plavinas-death-oak

Apsaimniekošana:

Atrodas Pļaviņu - Odzianas ceļa labajā pusē, dažus simtus metrus no Pļaviņu apvedceļa. Viegli pamanāms un apskatāms ozols, kura stumbrā bijis iegriezts vismaz viens krusts. It kā saistīts ar kādu traģisku atgadījumu, un maz ticams, ka uzskatāms par senu kulta vietu. Par ozolu ir kāds nenoprecizēts nostāsts, to sauc par Nāves ozolu. Varbūt uzskatāms par mitoloģisku vietu. Pēc apkārtmēra koks nav dižkoks. Visai ainavisks, jo atrodas pašā ceļa malā un atstāts kā vienīgais koks ceļa malas joslā. Ļoti viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma objektam nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
  - 30 metru joslā no valsts autoceļa ass uz katru pusi cirst kokus, ja nav saņemts valsts akciju sabiedrības "Latvijas Valsts ceļi" rakstveida saskaņojums koku ciršanai. Atbilde uz saskaņojuma pieprasījumu sniedzama divu nedēļu laikā no saskaņojuma pieprasījuma iesniegšanas dienas;¹
  - bez autoceļa īpašnieka atļaujas veikt jebkurus būvniecības un derīgo izrakteņu ieguves darbus, kā arī grunts rakšanas un pārvietošanas darbus, izņemot lauksaimniecības vajadzībām nepieciešamos darbus;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt koka stumbru vai saknes, lauzt zarus;
  - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objekta, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Pļaviņu novada domi;

Kontaktinformācija:

Pļaviņu novada dome

Dzelzceļa ielā 11, Pļaviņas, Pļaviņu novads, LV-5120

Tālrunis: 65133630

<http://www.plavinas.lv>

---

¹ Aizsargjoslu likums

Jurgīšu akmens

Novads, pagasts:	Pļaviņu novada, Vietalvas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/417-jurgisi-stone

Apsaimniekošana:

Jurgīšu akmens atrodas Vietalvas apkārtnē, pie Jurgīšu mājām, pļavas malā. Akmens virsmā nezināmu laiku iekalums. Par akmeni izteiktas dažādas hipotēzes - tā varētu būt iekaltas kādas robežas kontūras (tāda kā karte), uz akmens kāva gaili un skatījās, kur tecēs asinis un veica pareģojumus. Lai arī iekalums ir nesaprotams, tas nav nejaušs. Vēl pētāms objekts, kas var izrādīties gan interesanta senvieta, gan arī kāds pārpratums. Diezgan viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Apmeklējumu saskaņot ar īpašniekiem;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Pļaviņu novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Pļaviņu novada dome

Dzelzceļa ielā 11, Pļaviņas, Pļaviņu novads, LV-5120

Tālrunis: 65133630

<http://www.plavinas.lv>

Svētupe

Novads, pagasts:	Vecumnieku novads, Valles pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/river/418-river-svetupe

Apsaimniekošana:

Svētupe ir lecavas labā krasta pieteka, 6 km gara, iztek no Vāveres ezera. Nekādas kulta vietas tās krastos nav zināmas. Varbūt pati upe uzskatīta par tādu, bet varbūt bijusi robežupe. Ir tikai upes nosaukums, kas to ļauj pieskaitīt senvietām ar vēl noskaidrojamu nozīmi. Labi apskatāma no Valles - Jaunjelgavas ceļa, kur tai ir caurteka. Citādi mežainos un purvainos apvidos. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt upi. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz upi un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi;

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome
Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV – 3933
Tālrunis: 63976100
<http://www.vecumnieki.lv>

Svētupīte

Novads, pagasts:	Vecumnieku novads, Kurmenes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/river/419-river-svetupite

Apsaimniekošana:

Svētupīte ir Iecavas kreisā krasta pieteka, izmēros ļoti maza upīte. Nekādas kulta vietas tās krastos nav zināmas. Varbūt pati upe uzskatīta par tādu, bet varbūt bijusi robežupe. Upīte grūti apskatāma, jo tek purvainos, grūti pieejamos krastos. Ir tikai upes nosaukums, kas to ļauj pieskaitīt senvietām ar vēl noskaidrojamu nozīmi. Nedaudz apskatāma no Vecumnieku - Neretas šosejas. Citādi - grūti pieejama. Pavisam nelielā apjomā viegli apskatāma, bet gadījumā, ja vēlētos iepazīt visā tās garumā, tas varētu izvērsties par ekstremālu piedzīvojumu ar mazu praktisko labumu. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt upīti. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz upi un niekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Vecumnieku novada domi;

Kontaktinformācija:

Vecumnieku novada dome
Rīgas iela 29, Vecumnieki, LV – 3933
Tālrunis: 63976100
<http://www.vecumnieki.lv>

Pētersonu Velna pēdas akmens

Novads, pagasts:	Neretas novada, Mazzalves pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/420-petersoni-devils-foot-stone

Apsaimniekošana:

Pētersonu Velna pēdas akmens atrodas Viesītes upē 1 m no tās kreisā krasta. Akmenim pēdas forma. Akmens virsma plakaniska, Z mala stāva, pārējās nolaidenas. Iekalumu nav. Diezgan viegli pieejams, bet visai parasts akmens. Nekāda labiekārtojuma objekta tiešā tuvumā nav. Apmeklētība vai nu laivojot pa upi, vai caur māju pagalmu, kas nav piemērots variants plašākām ekskursantu masām. Plašākai publikai varētu arī nešķīst sevišķi interesants objekts.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Neapmeklēt lielās grupās;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Pļaviņu novada domi;

Informācijas stends:

- Ja objekta īpašnieks vēlas attīstīt šo objektu kā tūrisma produktu, tad informācijas stendu vēlams likt upes krastā, tā lai tas pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Neretas novada dome

Rīgas iela 1, Nereta, Neretas novads LV-5118

Tālrunis: 65176155

<http://www.neretasnovads.lv>

Zalves Jaunzemju Velna nags

Novads, pagasts:	Neretas novada, Zalves pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/421-zalve-jaunzemji-devils-nail

Apsaimniekošana:

Zalves Jaunzemju Velna nags atrodas Susējas upes labajā krastā pie Plāņiem, netālu no Vecumnieku - Neretas šosejas. Pēc izskata tas stipri līdzinās nagam, tādēļ to arī sauc par Velna nagu. Izskatīgs, paliels akmens ar folkloras vērtību. Diezgan viegli pieejams. Tomēr jāšķērso pļava un upmalas krūmāji. Nekāda labiekārtojuma objekta tiešā tuvumā nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Neretas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Neretas novada dome

Rīgas iela 1, Nereta, Neretas novads LV-5118

Tālrunis: 65176155

<http://www.neretasnovads.lv>

Vaineļu upurakmens paliekas Dūžānu mājas pamatos

Novads, pagasts:	Neretas novada, Pilskalnes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/626-remains-of-the-vaineli-sacrificial-stone-within-duzani-home-foundations

Apsaimniekošana:

Apskatāma Dūžānu māja un tās pamatos un sienās iemūrētie dažādie akmeņi. Pēc nostāstiem mājas pamatos iemūrēts sašķeltais Vaineļu upurakmens, par kuru nav daudz ziņu. Katrā ziņā māju stūros pamatos ir līdzīgi akmens gabali - sarkans rapakivi granīts. Mājas sienas mūrētas no akmeņiem, daudz tādu, kas šķelti vai plēsti. Vieta ar kultūrvēsturisku nozīmi, bet plašākai sabiedrībai nesaistoša, tūrismam neaktuāla. Diezgan viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Kontaktinformācija:

Neretas novada dome

Rīgas iela 1, Nereta, Neretas novads LV-5118

Tālrunis: 65176155

<http://www.neretasnovads.lv>

Vecpalsānu elku liepa

Novads, pagasts:	Neretas novads, Pilskalnes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dižkoks
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/627-vecpalsani-pagan-linden

Apsaimniekošana:

Vecpalsānu elku liepa atrodas klajā laukā netālu no Vecpalsānu mājām. Lai arī liepa literatūrā (Pagastu enciklopēdija) minēta, kā "elku liepa", nav nekādu pierādījumu vai papildus liecību, par nosaukuma īstumu. Tomēr pati par sevi liepa ir ļoti ainaviska un novērtējama kā dižkoks - apkārtmērs 4,70m. Divžuburu koks, kas aug pacēluma galā, no kura paveras plaši un tāli skati. Liepai zemi, kupli zari. Pieejams ar grūtībām, jo tālu no ceļiem un apkārtnē vairākas vietas nopietni aizaugušas ar bīstamiem augiem - latvāņiem. Nav tiešas piekļuves no ceļa, pēc kartes jāmeklē tuvākā pieturas vieta, no kuras uzsākt ceļu pāri laukam vai privātmāju sētām. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt koka stumbru vai saknes, laužt zarus;
  - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Neretas novada domi;

Kontaktinformācija:

Neretas novada dome

Rīgas iela 1, Nereta, Neretas novads LV-5118

Tālrunis: 65176155

<http://www.neretasnovads.lv>

Muldenieku Upurkalns (varbūtējs pilskalns)

Novads, pagasts:	Neretas novads, Neretas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 119
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/628-muldenieki-sacrificial-hill-probably-a-castle-mound

Apsaimniekošana:

Muldenieku upurkalns ir kokiem apaugdzis kalns, brikšņainā mežā netālu no Muldenieku mājām. Kalns ir vairumā gadījumu uzskatīts par neizteiksmīgu pilskalnu jeb pileni, īslaicīgu patvēruma vietu. Tomēr tā nosaukums "Upurkalns" pieļauj, ka kalns varētu būt izmantots arī kā sena kulta vieta. Visai grūti apskatāms kalns, kas ļoti aizaudzis ar brikšņiem. Pieeja no Muldenieku māju puses pa mazlietotu meža ceļu. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Muldenieku upurkalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Muldenieku upurkalna, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neieklātu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
- Piegružot kalnu un tā apkaimi;

- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Neretas novada domi.

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Neretas novada dome
Rīgas iela 1, Nereta, Neretas novads LV-5118
Tālrunis: 65176155
<http://www.neretasnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Sērenes Zviedru Naudas akmens

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Daudzeses pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/629-serene-swedish-money-stone

Apsaimniekošana:

Sērenes Zviedru Naudas akmens atrodas Sērenes – Neretas ceļa labajā pusē, Daudzeses pagasta Beku silā, priežu-egļu mežā. ZZA un DA galos pie akmens ir mantraču bedres; akmens Z galā – virsmā robi, virsmas vidū rombveida iedobe 60x30x10cm, arī D galā – robi. Sīkkristālisks rozā granīts, ļoti plaisains, robains un nelīdzens. R pusē akmens virspusē plaisa veido tādu kā plauktiņu, bet DR galā – tai pašā plaisā 20 x 15 x 15 cm liela, dabiska muldveida iedobe. Grūti apskatāms akmens mežā, kam bagāts nosaukumu un folkloras materiāls. Ļoti viegli pieejams, bet var būt grūti pamanāms. Nekāda labiekārtojuma objekta tiešā tuvumā nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neieklātu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus.
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Daudzeses Poķu (Ellītes) avots

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Daudzeses pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Purvu liegums „Ellītes purvs”. Dabas piemineklis kopš 1977.g.
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/630-daudzese-poki-ellite-spring

Apsaimniekošana:

Daudzeses Poķu avots atrodas purvu masīvā uz austrumiem no Daudzeses. Svētavots pieejams no lauku ceļa, kas ved uz Seci no Daudzeses, mitra, dūksnaina vieta, taka ap avotu izlikta dolomīta bluķīšiem, pār avotu – laipa. Avota kritums lēzens, plūdums lēns. Otrs sēravots atrodas 35 m ZA no labiekārtota. Senais svētavots atrodas Ellītes purva malā. Pats purvs ir dabas objekts ar mitoloģisku nosaukumu. Kultūrvēsturiski un botāniski interesants purvs, svētavots - sena kulta vieta, kas ir cieņā arī mūsdienās. Paieejamība pa taku, kas var būt apgrūtināta sliktos laika apstākļos un ziemā. 20 m attālu – koka sols un galds, blakus – stends. Pie tuvējā zemes ceļa – norāde un stends, pāri diviem grāvjiem – tiltiņi.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Bojāt akmeņu mūrējumu;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objektā un tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt avotus. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Tēviju Velna akmens

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Seces pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/631-teviju-devils-stone

Apsaimniekošana:

Tēviju Velna akmens atrodas Lauceses upē, 1 m no labā krasta. Akmens izmēri: 3,7 x 2,2 x 1,8 m. Nekādu iekalumu un dobumu nav. Diezgan viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma objektam nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Bogmuižas Velna akmens

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Seces pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/632-bogmuiza-manor-devils-stone

Apsaimniekošana:

Bogmuižas Velna akmens atrodas 10 m no Bogmuižas māju drupām, klaja lauka malā, netālu no Seces ceļa. Akmens ir pārvietots, kādreiz atradies uz lauka tālāk no mājām. Akmens virsmā seno kulta vietu pētniecības ekspedīcija 2011.gada jūlijā konstatēja izskatīgu pēdas veida dobumu, kas nebija pamanīts iepriekš. Pēda ir dabiskas izcelsmes, trīsstūrveidīga. Blakus atrodas vēl viens apmēram tikpat liels akmens. Akmens vidēji paliels, tomēr atrodas līdzenā vietā un ieaudzis zālēs un nezālēs. Diezgan viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Rekomendācijas seno svētvietu apsaimniekošanai: Zemgales plānošanas reģions

---

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Mežziedu Velnakmens

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Staburaga pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/633-mezziedi-devils-stone

Apsaimniekošana:

Mežziedu Velnakmens atrodas Pētersalas mežā, netālu no Mežziedu mājām un sīkās Okļupītes. A pusē akmenim divas dabīgu atlūzumu veidotas kāpnītes, bet virspusē iedobīte. Samērā grūti atrodams. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.

- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Bebru zīmogakmens

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novads, Staburaga pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 130 (<i>kopā ar Bebru senkapiem (apaļo kalniņu)</i>)
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/634-bebri-zimogakmens-stone-with-stamps

Apsaimniekošana:

Bebru zīmogakmens atrodas krūmājā, neliela uzkalniņa - Apaļā kalniņa pakājē, kurš ir 2.-4.gs. senkapu kalniņš. Zīmogakmens savu nosaukumu ieguvis no teikas un iekaltiem ovāliem - zīmogiem. Akmens virsmā ir 7 cm dziļš ieurbums. Interesants, bet grūti atrodams un pieejams akmens. Nekāda labiekārtojuma objektam nav. Arheoloģijas piemineklis: "Bebru senkapi (Apaļais kalniņš) un Zīmogakmens - kulta vieta.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Bebru zīmogakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Bebru zīmogakmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;¹
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;²
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;²
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;

- Uz akmens likt degošas sveces;
- Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Orļu Velnakmens

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Sunākstes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/635-orli-devils-stone

Apsaimniekošana:

Orļu Velnakmens atrodas Zilkalnes kapsētas apkārtnē, nepārskatāmā un bīstamā purvā. Atrodas purvā un ir faktiski nepieejams. Apskatāms ziemā, kad purvs aizsalis. Akmens nosaukums ļauj to pieskaitīt senvietām. Izskatīgs dižakmens, kas ļoti grūti apskatāms. Nekāda labiekārtojuma nav. Objekta apmeklējums ir ekstremāls pārbaudījums. Nav ieteicams tūrismam. Purvs ir nepārejams, akačains un dziļš. Tuvumā samērā neapdzīvots apvidus.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Krīguļu Mantas akmens

Novads, pagasts:	Jaunjelgavas novada, Staburaga pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/636-kriguli-treasure-stone

Apsaimniekošana:

Krīguļu mantas akmens atrodas pie Staburaga pagasta Krīguļu mājām, grāvja malā. Akmens samērā necils, aizaugošā, zāļainā vietā. Iekalamu nav. Diezgan viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jaunjelgavas novada domi;

Kontaktinformācija:

Jaunjelgavas novada dome

Lāčplēša ielā 11, Jaunjelgava, LV-5134

Tālrunis: 65133656

<http://www.jaunjelgava.lv/>

Priednieku Velna akmens

Novads, pagasts:	Krustpils novada, Kūku pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/637-priednieki-devils-stone

Apsaimniekošana:

Priednieku Velna akmens atrodas Dārzupītes ielejā pie Priednieku mājām, 120 metālu no Jēkabpils - Rēzeknes šosejas, klajā laukā. Izmēros neliels akmens atrodas klaju pļavu vidū un tā vieta saskatāma jau pa labu gabalu - kā garām zālēm aizaudzis pleķis. Virsma plakaniska, bet nekādu iekalumu un apdares pazīmju nav. Ap akmeni piestumti no lauka novākti mazāki akmeņi. Uzskatāms par mitoloģisku vietu. Samērā viegli pieejams. Atkarībā no sezonas, pieeja objektam var būt apgrūtināta, ja pļava ir aizaugusi, kā arī mitrā laikā. Norādes zīmju un labiekārtojuma nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Krustpils novada domi;

Kontaktinformācija:

Krustpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65237635

<http://www.krustpils.lv>

Vaiķu (Napoleona, Pētera I) akmens

Novads, pagasts:	Krustpils novada, Vīpes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas piemineklis - dižakmens.
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/638-vaiki-napoleons-peter-i-stone

Apsaimniekošana:

Vaiķu akmens atrodas Vaiķu māju pļavās netālu no Rīgas - Daugavpils šosejas pa labi (uz upes pusi) un ap 300 m no Daugavas labā krasta. Viens no 15 Latvijas dižākajiem akmeņiem. Akmenī nekādu kultūrvēsturisku iekalumu nav. Izcils dabas objekts ar interesantu kultūrvēsturisko vērtību. Ļoti viegli pieejams. Mitrā laikā akmens var būt ūdenī, tā tuvumā uztaisīts bebra sprosts, kas norāda uz biežu ūdens klātbūtni. Ir vairākas norāžu zīmes šosejas malā netālu no dižakmens. Pie akmens sāna ir parastas koka trepītes, lai apmeklētāji var uzkāpt uz tā.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Krustpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Krustpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65237635

<http://www.krustpils.lv>

Dzintaru bļodakmens

Novads, pagasts:	Jēkabpils pilsēta, Jēkabpils
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/639-dzintari-bowl-shaped-stone

Apsaimniekošana:

Dzintaru bļodakmens atrodas Jēkabpils Vēstures muzeja Sēļu sētā, muzeja pagalma vidusdaļā. Kādreiz akmens atradies Sēlijā, Sunākstes pagasta Dzintaros, no kā radies arī tā nosaukums. Akmens virsmā ir bļodveida dobums, bļoda ir precīzi apaļa, nogrudināta. Zināmas līdzības tam ir arī ar kristiešu kristāmiem traukiem. Nekādas teikas vai nostāsti par to nav saglabājušies. Interessants un visai izskatīgs. Ļoti viegli pieejams, akmens muzeja pagalmā.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un niekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils pilsētas domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils pilsētas dome

Brīvības iela 120, Jēkabpils, LV-5201

Tālrunis: 652 32335

<http://www.jekabpils.lv>

Baltiņu Velnakmens

Novads, pagasts:	Salas novada, Sēlpils pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 944 (Baltiņu apmetne I un Velna akmens - kulta vieta)
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/640-baltini-devils-stone

Apsaimniekošana:

Baltiņu velnakmens atrodas Baltiņu māju pagalmā, blakus šķūnim. Arhīvu materiālos atrodamas ziņas par to, ka bijuši vēl divi Velnakmeņi, kas iznīcināti jau diezgan pasen. Pie mājas bijušais ap 2 m augstais Velna akmens ticis iznīcināts 20.gadsimtā, iebūvējot māju pamatos. Esošais un bijušais Velna akmens atrodas senas apmetnes teritorijā. Objekta tuvumā nekāda labiekārtojuma nav. Arheoloģijas piemineklis - kulta vieta.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Baltiņu velnakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Baltiņu velnakmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;¹
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;²
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;²
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un niekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;

- Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Salas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Salas novada dome

Susējas iela 9, Sala, Salas pagasts, Salas novads, LV-5230

Tālrunis: 65237700

<http://www.salasnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Ezernieku Velnakmens

Novads, pagasts:	Salas novada, Sēlpils pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 950
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/641-ezernieki-devils-stone

Apsaimniekošana:

Ezernieku velnakmens atrodas netālu no Ezernieku mājām, mitrā mežīņā. Uz akmeni ved maza taciņa, kuras sākumā kādreiz bija novietota norāde. Pēc saviem izmēriem tas ir dižakmens. Akmens virsmā ir vairāki dažāda lieluma iedobumi. Velnakmens uzskatāms par bedrīšakmeni, kopumā tā virsmā konstatētas piecas bedrītes. Samērā viegli pieejams. Objekta tuvumā nekāda labiekārtojuma nav. Arheoloģijas piemineklis - kulta vieta. Visai bieži aprakstīts zinātniskā un tūrisma leiteratūrā.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Ezernieku Velnakmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ezernieku Velnakmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;¹
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;²
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;²
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un niekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkāda veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;

- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Salas novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Salas novada dome

Susējas iela 9, Sala, Salas pagasts, Salas novads, LV-5230

Tālrunis: 65237700

<http://www.salasnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Zasas parka Velnakmens

Novads, pagasts:	Jēkabpils novads, Zasas pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/642-devils-stone-of-zasa-park

Apsaimniekošana:

Zasas parka velnākmenis atrodas netālu no Zasas skolas, parka malā, koptā vidē. Akmens virsma nelīdzena, daudz dabisku robu; Z sānmala vertikāla, iespējams, nedaudz atrakta, Z pusē akmens ļoti plaisains. Akmens A mala saskaras ar jaunās sporta zāles pamatu uzbūrumu. Ļoti viegli pieejams, atrodas paka teritorijā, ir stāvvietā mašīnām un pat autobusiem. Parkā ir divi akmeņi, salīdzinoši tuvu viens otram. Pastāv viedoklis, ka tie ir viena akmens divas daļas.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65220730

<http://www.jekabpilsnovads.lv>

Varbūtējs kulta akmens pie Kūliņu pilskalna

Novads, pagasts:	Viesītes novads, Viesītes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/643-probable-cult-stone-at-the-kulini-castle-mound

Apsaimniekošana:

Kulta akmens atrodas Viesītes apkārtnē, pļavā pie Kūliņu pilskalna. Iekalamu un mākslīgu pārveidojumu nav. Teikas un nostāsti nav, tomēr akmens atrašanās tieši pilskalna pakājē un tā interesantā forma, ļauj to pieskaitīt pie varbūtējām senvietām. Samērā viegli pieejams. Nekāda labiekārtojuma nav. Pilskalns ir viens no izcilākajiem un ainaviskākajiem Sēlijā.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Viesītes novada domi;

Kontaktinformācija:

Viesītes novada dome
Brīvības iela 10, Viesīte, LV-5237
Tālrunis: 65245179
<http://www.viesite.lv>

Varbūtējs kulta kalns pie Saukas pilskalna

Novads, pagasts:	Viesītes novads, Elkšņu pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Atrodas Dabas parka "Sauka" teritorijā
Aizsargjosla:	Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Saukas pilskalns (aizsardz. nr. 900) 500m aizsargjoslā Saukas ezera aizsargjosla 300m
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/644-probable-cult-hill-at-the-sauka-castle-mound

Apsaimniekošana:

Varbūtējais kulta kalns atrodas netālu no Saukas pilskalns un Saukas ezera, brikšņainā mežā. Varbūtējo kulta kalns mēdz saukt arī par Velna kumosa kalniņu. Kā senā kulta vieta visai varbūtējs. Līdzīgi kā citviet Sēlijā, arī šeit pie pilskalns ir šāds mazāks kalniņš, kas varētu būt izmantots senos laikos kā svētvietā. Grūti pieejams. Jāšķērso latvāņu audze, purvainā apkārtnē. Bez specapgērbā (gumijas zābakiem, slēgta apģērba) kalna apsekošana nav vēlāma.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Saukas pilskalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Saukas pilskalns kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;²
- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Veikt galveno cirti;³
- Ievērot nosacījumus, kas attiecas uz konkrēto teritoriju - „Dabas parka „Sauka” dabas aizsardzības plānā”;⁴
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc apliecinājuma saņemšanas no Dabas aizsardzības pārvaldes.⁵
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt ugunsgrākus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;
  - Piegružot kalnu un tā apkāmi;

- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Bez īpaša saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi vākt dabas materiālus kolekcijām;⁴
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Viesītes novada domi;

Kontaktinformācija:

Viesītes novada dome
Brīvības iela 10, Viesīte, LV-5237
Tālrunis: 65245179
<http://www.viesite.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Aizsargjoslu likums.

⁴ Dabas aizsardzības plāns “Dabas parkam “Sauka”

⁵ Meža likums.

Saukas Velna rags

Novads, pagasts:	Viesītes novads, Saukas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Atrodas Dabas parka "Sauka" teritorijā
Aizsargjosla:	Saukas ezera aizsargjosla 300m, pussalai 20m Tauvas josla 10m
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/component/objekti/article?id=645:sauka-devils-horn

Apsaimniekošana:

Saukas velna rags ir izteikta pussala Saukas ezera dienvidu krastā. Pussala apmēram 100 m gara, apaugusi kokiem un krūmiem. Labi izceļas ezera krastā kā izteikts izliekums. Samērā viegli pieejams. Par objektu Velna rags, nekādas informācijas uz vietas nav. Par to, ka pussala ir privātīpašums liecina norāžu zīme "Privātīpašums" pie tās.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Veikt galveno cirti;¹
- Ievērot nosacījumus, kas attiecas uz konkrēto teritoriju - „Dabas parka „Sauka” dabas aizsardzības plānā”;²
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc apliecinājuma saņemšanas no Dabas aizsardzības pārvaldes.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Viesītes novada domi;

Kontaktinformācija:

Viesītes novada dome

Brīvības iela 10, Viesīte, LV-5237

Tālrunis: 65245179

<http://www.viesite.lv>

---

¹ *Aizsargjoslu likums.*

² *Dabas aizsardzības plāns "Dabas parkam "Sauka"*

³ *Meža likums.*

Skosu pilskalna varbūtējais kulta kalniņš

Novads, pagasts:	Viesītes novads, Saukas pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/646-probable-cult-hillock-at-skosu-castle-mound

Apsaimniekošana:

Skosu pilskalna varbūtējais kulta kalniņš atrodas netālu no Neretas - Viesītes šosejas. Skosu pilskalnam atbilstošais varbūtējais kulta kalniņš. Kā varbūtēja senā kulta vieta uzskatāms pēc analogijas ar citiem Sēlijas pilskalniem, pie kuriem zināmi mazāki blakus kalniņi kā iespējamās senvietas. Pieeja no Skosu mājām, bet izteiktu taku līdz kalniņam nav. Informācijas par pilskalnu nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Viesītes novada domi;

Kontaktinformācija:

Viesītes novada dome
Brīvības iela 10, Viesīte, LV-5237
Tālrunis: 65245179
<http://www.viesite.lv>

Drīzumu kalns

Novads, pagasts:	Viesītes novads, Rites pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/647-drizumu-hill

Apsaimniekošana:

Drīzuma kalns atrodas netālu no Kņāvu kalna pilskalna, tas ir kokiem apaudzis, visai izteikts kalns. Kā varbūtēja senā kulta vieta uzskatāms pēc analogijas ar citiem Sēlijas pilskalniem, pie kuriem zināmi mazāki blakus kalniņi kā iespējamās senvietas. Samērā viegli pieejams.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Viesītes novada domi;

Kontaktinformācija:

Viesītes novada dome
Brīvības iela 10, Viesīte, LV-5237
Tālrunis: 65245179
<http://www.viesite.lv>

Stupeļu pilskalna akmens

Novads, pagasts:	Viesītes novads, Rites pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas piemineklis - dižakmens.
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/648-stone-of-stupeli-castle-mound

Apsaimniekošana:

Akmens atrodas Stupeļu pilskalna rietumu piekāvē, pie kura pieved maza taciņa. Pie Stupeļu pilskalna ir liels piemiņas akmens ar iekaltu pilskalna nosaukumu. Akmens pēc tā izmēriem pieskaitāms pie dižakmeņiem. Akmens ļoti liels un uzmanību piesaistošs. Samērā viegli pieejams. Ir liels akmens ar norādi par Stupeļu pilskalnu, citas norādes nav.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Viesītes novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Viesītes novada dome
Brīvības iela 10, Viesīte, LV-5237
Tālrunis: 65245179
<http://www.viesite.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Rites Mārgas kalns

Novads, pagasts:	Viesītes novads, Rites pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/649-rite-marga-hill

Apsaimniekošana:

Rites Mārgas kalns atrodas netālu no Stupeju pilskalna. Būtībā tas ir pilskalns, bet nereti uzskatīts arī par senu kulta vietu. Kalna augšdaļā redzamas terases, bet apkārt kalnam konstatēts apmetnes kultūrslānis. Samērā viegli pieejams. Tomēr aptuveni 1 km jāiet ar kājām. Kalna nogāzē novietots liels akmens ar iekaltu kalna nosaukumu.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objektā vai tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draidiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Viesītes novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Viesītes novada dome
Brīvības iela 10, Viesīte, LV-5237
Tālrunis: 65245179
<http://www.viesite.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Saltupju Svētavots

Novads, pagasts:	Aknīstes novada, Aknīstes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/650-saltupju-holy-spring

Apsaimniekošana:

Avots atrodas Aknīstes pilsētiņas ziemeļu galā, Dienvidsusējas jeb Susējas kreisā pamatkrasta gravā, netālu no Saltupju ielas. Liels dzelzsavots, kas iztek dziļā pamatkrasta gravā un no kreisā krasta ietek Dienvidsusējā. Pieeja avotam labiekārtota. Avota gultne iekrāsojusies košā oranžā krāsā. Jau kopš neatminamiem laikiem avots saukts par Svētavotu. Ļoti populārs objekts, par ko liecina pamatīgi nostaiģātās takas uz to. Ļoti viegli pieejams. Izveidota taciņa pastaigai gar avotu. Ir vairākas norāžu zīmes. Gar avotu izveidota atpūtas infrastruktūra, pieejama lauku tualete, labiekārtota pastaigu taka.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objektā un tā tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt avotus. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz avotu un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Zīmēt un gravēt uz akmeņiem, dalīt tos vai kā citādi bojāt;
  - Piegružot objekta apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
  - Jebkādā veidā piesārņot ūdeni (piem. ziepes, u.c.).
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Aknīstes novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Aknīstes novada dome
Skolas ielā 7, Aknīstē, LV-5208
Tālrunis: 65237750
<http://www.akniste.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Saltupju dobumakmens

Novads, pagasts:	Aknīstes novads, Aknīstes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/651-saltupju-hollow-stone

Apsaimniekošana:

Akmens ar dabīgu, lēzenu iedobumu virsmā atrodas Saltupju svētavota gultnē. Akmens ir izmēros mazs ar dabīgas izcelsmes iedobumu. Akmens, domājams, atrodas savā sākotnējā vietā. Vispārīgi vērtējot akmens virsmā esošā iedobe ir ērta vieta ziedojumu nolikšanai. Izpētes laikā dobumā nekas nav. Samērā viegli pieejams. Avotā ir daudz akmeņu, tādēļ jāpameklē, lai atrastu īsto. Uz pašu akmeni nekādas norādes zīmes nav, bet to var atrast pēc Saltupju svētavota norādēm.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Aknīstes novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Aknīstes novada dome
Skolas ielā 7, Aknīstē, LV-5208
Tālrunis: 65237750
<http://www.akniste.lv>

Aknīstes (Radžupes, Velna) ala

Novads, pagasts:	Aknīstes novada, Aknīstes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/652-akniste-radzupe-river-devils-cave

Apsaimniekošana:

Aknīstes ala atrodas Dienvidsusējas labā krasta pietekas Radžupes lejtecē, kreisajā krastā. Ala mākslīgi veidota, iegūstot iežus kajķucepju vajadzībām, domājams tas paveikts 19.gadsimtā. Iespējams ala varētu būt arī dabiskas izcelsmes (sufozijas pirmsākumi vai dabiska plaisa), bet nesenos laikos mākslīgi paplašināta laužot dolomītus. Garākā ala Zemgales plānošanas reģiona teritorijā un Sēlijā. Norāžu zīmes vairākās vietās. Pie alas labiekārtojums - pieejas kāpnītes un margas gar upes krasta malu. Norādēs tiek lietots "Velna alas" nosaukums. Izveidota neliela atpūtas vieta ar koka soliēm un galdu, ugunsкура vietu.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Padziļināt alu vai kā citādi to bojāt;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz alā vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt alu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz alu un neieklātu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz alā vai tās tiešā tuvumā;
  - Zīmēt un gravēt, rakt vai kā citādi pārveidot;
  - Alā likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Aknīstes novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Aknīstes novada dome
Skolas ielā 7, Aknīstē, LV-5208
Tālrunis: 65237750
<http://www.agniste.lv>

Dronku Velnakmens

Novads, pagasts:	Jēkabpils novads, Rubenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/653-dronkas-devils-stone

Apsaimniekošana:

Dronku Velnakmens atrodas netālu no Kaldabruņas - Rītenišku ceļa, Dronku kapsētas, jauktu koku mežā pie tā malas. Atrodas sākotnējā vietā, nav pārvietots. Akmens plakaniskajā virsmā ir divas interesantas pēdas, interesantākā pēda ir kā Latvijas teritorijas kontūra. Akmenim ir nelielas plaisas, iekalumu nav. Ūdens, kas uzkrājas Velna pēdā uzskatīts par dziedniecisku. Visai izskatīgs kā dižakmens. Sevišķi interesanta ir Latvijas formas Velna pēda. Vidēji grūti pieejams.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65220730

<http://www.jekabpilsnovads.lv>

Ģevrānu Velna akmens

Novads, pagasts:	Jēkabpils novada, Rubenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr.: 929
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/654-gevrani-devils-stone

Apsaimniekošana:

Velna akmens atrodas netālu no Ģevrāniem, Cīruļupītes labajā krastā, klajā vietā, 4 m no upītes krasta. Iekalumu nav, ticis daļēji atrakts. Ļoti ainavisks un izskatīgs dižakmens ar Velna akmens nosaukumu. Viegli pieejams. Pie akmens pāri mazajai upītei izveidots gājēju tiltiņš, lai vieglāk piekļūtu pie Velna akmens.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;¹
  - Mākslīgi mainīt reljefu;¹
  - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi;¹
  - Veikt galveno cirti;¹
- Zemes īpašnieks nedrīkst ierobežot apmeklētājiem iespēju pārvietoties pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas paredzētas aizsargājamās teritorijas apskatei;¹
- Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt kalniņu. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz kalniņu un neiekļūtu kadrā.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai atbilstošs speciālists ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, atklājējam par to nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
  - Bojāt tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;

- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā jāiekļauj speciālā kultūras pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils novada dome
Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202
Tālrunis: 65220730
<http://www.jekabpilsnovads.lv>

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Zemgales reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

---

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Leiskinu Velna liepa

Novads, pagasts:	Jēkabpils novads, Rubenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/655-leiskini-devils-linden

Apsaimniekošana:

Leiskinu Velna liepa atrodas Slates ciema Leiskinu māju pagalma rietumu malā. Divžuburu liepa, bijusi sastīpota ar savelkošu trosi, kas pārplīsusi un tagad daļēji brīvi karājas, bet otrā pusē stumbriem ieaugusi to mizās un stingri turas. Izskatīga liepa, samērā viegli pieejama. Tuvumā infrastruktūras nav, tikai pamestas mājas.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju tiešā objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt koku. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz koku un neiekļūtu kadrā.
- Sakopt liepas apkārtni.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Bojāt koka stumbru vai saknes, lauzt zarus;
  - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
  - Piegružot objekta apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt citu atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.

- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65220730

<http://www.jekabpilsnovads.lv>

Slates sila Velnakmens

Novads, pagasts:	Jēkabpils novads, Rubenes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/656-devils-stone-from-the-slate-pine-forest

Apsaimniekošana:

Velnakmens atrodas Slates sila rietumu malā, mežā, veca, aizauguša karjera malā. Vizuāli izteiksmīgs, kaut izmēros viduvējs akmens ar kultūrvēsturisku nosaukumu un teiku. Pieejams ar nelielām grūtībām, bez zinātāja, precīzas adreses vai koordinātēm var būt grūti atrodams. Ceļam priekšā barjera, ar kājām jāiet aptuveni 90 m.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65220730

<http://www.jekabpilsnovads.lv>

Slates sila akmens - Dieva galds

Novads, pagasts:	Jēkabpils novads, Rubenes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/657-stone-from-the-slate-pine-forest-%E2%80%93-lords-table

Apsaimniekošana:

Dieva galds atrodas Slates sila ziemeļu daļā, aizauguša izcirtuma brikšņos. Iekalamu nav. Samērā interesants kā varbūtēja senā kulta vieta, pēc izmēriem - vietējas nozīmes dižakmens. Grūti pieejams. Atrodas aizaugušā meža izcirtumā, redzamība ļoti maza. Atkarībā no gadalaika pieejamība var būt vieglāka, kad koki nav salāpojuši un zāle nav pilnā lielumā, tomēr lielā teritorijā akmeni atrast ir grūti. Objekta tiešā tuvumā nekādas infrastruktūras nav. Ieteicams meklēt pēc koordinātēm.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkāmi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65220730

<http://www.jekabpilsnovads.lv>

Slates sila akmens - Dieva krēsls

Novads, pagasts:	Jēkabpils novads, Rubenes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/658-stone-from-the-slate-pine-forest-%E2%80%93-lords-chair

Apsaimniekošana:

Dieva krēsls atrodas Slates sila ziemeļu daļā, aizaugušā izcirtuma brikšņosnetālu no Slates sila akmens - Dieva galda. Tam nav izteiktas krēsla formas. Interesants saistībā ar otru blakus esošo akmeni - Dieva galdu. Citādi pēc izmēriem neliels. Grūti pieejams. Atrodas aizaugušā meža izcirtumā, redzamība ļoti maza. Atkarībā no gadalaika pieejamība var būt vieglāka, kad koki nav salapojuši un zāle nav pilnā lielumā, tomēr lielā teritorijā akmeni atrast ir grūti. Objekta tiešā tuvumā nekādas infrastruktūras nav. Ieteicams meklēt pēc koordinātēm.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Jēkabpils novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.
- Vēlams uzstādīt vienu stendu aboim blakus esošajiem objektiem – Diva galdam un Dieva krēslam.

Kontaktinformācija:

Jēkabpils novada dome

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV-5202

Tālrunis: 65220730

<http://www.jekabpilsnovads.lv>

Dobumakmens Staburadzēs

Novads, pagasts:	Aknīstes novads, Asares pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/659-hollow-stone-in-staburadzes

Apsaimniekošana:

Dobumakmens atrodas Asares pagasta Vārkavas ciema Staburadzes māju pagalma malā, zem kupla krūmāja. Tā virsmā ir liels, neregulārs, it kā pēc skata izdauzīts dobums, kura lielākais dziļums. Dobuma malas nav līdzinātas. Akmens piesaista uzmanību ar savu dobumu, kas rada pieņēmumu, ka tas varētu būt sens kulta akmens. Nekādu nosaukumu, teikumu un nostāstu par to nav. Šāds akmens noteikti nav kalpojis kā graudberzis vai dzirnakmens. Samērā viegli pieejams.

Tomēr, lai saglabātu šī objekta vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicams ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā objektu jeb vai mazina objekta un tā apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Pārvietot akmeni;
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju objekta tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;
  - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citu labiekārtojumu tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot objektu, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
  - Jebkādā veidā pārveidot vai pārvietot akmeni, vai veikt uz tā virsmas kādus uzrakstus;
  - Uz akmens likt degošas sveces;
  - Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Apmeklējumus saskaņot ar māju/ zemes īpašnieku;
  - Savākt aiz sevis atstātos atkritumus;
  - Netrokšņot;
  - Informēt apsaimniekotāju par draudiem objektam un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem, ja tādi konstatēti.

Tūrisma infrastruktūra:

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Aknīstes novada domi;

Informācijas stends:

- Objekta tuvumā jābūt no takas ērti apskatāmam informācijas stendam. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz objektu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie objekta tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur griezties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Stendā iekļautajai informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Aknīstes novada dome
Skolas ielā 7, Aknīstē, LV-5208
Tālrunis: 65237750
<http://www.akniste.lv>